САМОСТІЙНА УКРАЇНА

ЧЕРВЕНЬ-ЛИПЕНЬ, 1967

INDEPENDENT UKRAINE

ЧІКАГО — НЬЮ-ЙОРК

САМОСТІЙНА УКРАЇНА

INDEPENDENT UKRAINE

2315 West Chicago Avenue
Chicago, Ill., 60622
Ukrainian Monthly
Edited by Editorial Staff
Editor in Chief Michael Panasiuk
Yearly subscription $5.00, single copy 50 cents.
Mailed at Chicago, Illinois.
Published by the
Organization for the Rebirth of Ukraine
Cooper Station P. O. Box 4
New York, N. Y., 10003

ЗМІСТ

Чи справді вина тільки за політичними середовищами

Юрій Артюшенко
Загадка ізраїльсько-арабської війни

Коментатор
Коротка війна з довгими наслідками

Роман Чубатий
Спогад про М. Грушевського

З далекої України

М. Михалевич
Вступне слово

Деклярація VI сесії УНРади

М. Демянчук
Поширення друкованого слова

Вісті з діяльности УНРади її В. О.

Резолюції Загальних Зборів УККА в Дітройт

Комунікат Головної Команди Союзу Ветеранів Українського Резистансу (СВУР)

Преса і читач

САМОСТІЙНА УКРАЇНА

РІК XX ЧЕРВЕНЬ — ЛИПЕНЬ, 1967 Ч. 6-7 (219-220)

ЧИ СПРАВДІ ВИНА ТІЛЬКИ ЗА ПОЛІТИЧНИМИ СЕРЕДОВИЩАМИ?

Декілька днів тому, нам довелося провадити розмови з поважними українськими громадянами в кількох українських скупченнях в ЗДА. Всі вони рахують себе, цілком оправдано, безпартійними. Всі вони дуже жваво інтересуються нашим громадсько-політичним життям на еміґрації і всі, без вийнятку, намагалися скинути вину за жалюгідний стан розбиття в нашій громаді — на політичні середовища.

Оспорювати невідрадний стан розбиття нашої громади на еміґрації нам, на жаль, було майже неможливо. Починаючи бо від нашого скупчення у Вашінґтоні, через Нью Йорк, Філядельфію, Дітройт і на маленьких осередках кінчаючи, це кожному очевидна справа. Навіть Світовий Конґрес Вільних Українців, запляновании на листопад цього року, окутаний хмарами невідомого.

Якщо, для приміру, у Вашінґтоні цього року навіть спільне «Свячене» не могло бути спільним, то в Чікаґо і в інших осередках цього року багато дечого не могло відбутися спільно. Приглянтеся тільки до справ відзначення 50-ліття УНРеволюції, 25-ліття Похідних Груп і УПА, Українського Католицького Патріярхату, потягнень наших наукових інституцій напередодні Світового Конґресу, студентського життя тощо — і стане ясно нам, що наше життя на еміґрації далеке не тільки від єдности, але від будь-якої координації, узгіднювання спільних справ і спільної дії.

Слушно дехто приписує всю вину тенденціям деяких політичних середовищ опанувати все українське життя на еміґрації. Подекуди слушно дехто сумнівається в щирість заяв деяких політичних провідників в площині зговорення. Має рацію і той, хто сумнівається у відповідній величині даного провідника якогось політичного середовища. Не без глузду є зауваження про працю серед нас чужої аґентури. Врешті і арґумент «закону еміґрації» має своє оправдання. На нашу думку всі ці завваження не вичерпують проблеми.

В першу чергу ми вважаємо, що найбільшим недоліком нашого життя на еміґрації є майже цілковитий брак громадської опінії. З одного боку, на жаль, наш журналістичний світ і наші Видавництва цієї опінії належно не вирощують. З другого боку громадянство не виявило особливих бажань цю опінію ставити.

В нас чомусь прийнявся дуже нездоровий стиль: відходити в приватне спокійне життя, коли на перешкоді конструктивній праці стоять нездорові явища. Ми певні цього, що якщоб всі ці громадяни, що відійшли в привату, боліють невідрадним станом нашого суспільно - громадського життя, — зайняли активну поставу до його недоліків, ситуація докорінно була б змінена.

Перш усього вони не давали б злого приміру тим, що тільки й чекають нагоди відійти від праці, прикриваючи свою пасивність нарікайством. По-друге, ці громадяни своєю поставою допомогли б творити об'єктивну й широку громадську опінію та широке поле зговорення в конструктивній національній праці. Врешті, по-третє, ніхто інший, як громадянство, своєю поставою відіграє ролю язичка-вказівки при вазі у національній праці. Зокрема так зване безпартійне громадянство. Роля, як бачите, дуже важлива й відповідальна, і так до неї ці громадяни повинні ставитися.

Український політичний і громадський світ буде таким, як і його громадянство, парафразуючи слова Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви, Митрополита-Кардинала Йосифа Сліпого. Або — цим же порядком відкликаючись до слів сл. п. президента

ЗДА — Кеннеді: провірмо, що ми даємо зі себе в суспільно-громадській праці, бо стільки вона дасть і нам.

Вкінці, морально - етичний відтинок нашого життя на еміґрації зазнав таких надщерблень, що прямо вимагає негайного лікування і оновлення в кожному з нас зокрема, і в громадянстві взагалі. В цьому аспекті в нас бо такі поважні недоліки, що не знати, чи саме цей елемент не є першопричиною згаданого стану нашого суспільно-політичного життя. Справа погіршується ще й тим, що чинник, який в першу чергу повинен цей відтинок вирощувати належно в громаді, не служить нам, на жаль, відповідним приміром.

Історія українського народу настільки багата в хрустальні перлини цього елементу, що тільки треба попрацювати над собою разом з нею, щоб виелімінувати в собі й громаді вульґарицію понять, карколомність критерій підходу й оцінки та нездорових в цім вимірі категорій мислення. Належно виховане в цім вимірі наше і громадське «я», наше і громадське національне сумління, повинно бути нашим кожночасним другом в буденній національній праці. Воно й буде запорукою, що буденщина наша не буде носити п'ятна хворобливих особистих чи партійних амбіцій, злосливих наклепів, неоправданого нарікайства, фальшивого оправдання своєї пасивности тощо. Буденщина ця стане тоді світлою працею гідних синів непоборної своєї Батьківщини.

Юрій Артюшенко

ЗАҐАДКА ІЗРАЇЛЬСЬКО - АРАБСЬКОЇ ВІЙНИ

Ще у відповіді українському радянському письменникові Юрієві Смоличеві на його книжку «З народом чи проти народу» автор цих рядків у своїй брошурі з 1958 року п. з. «На маргінесі книжки Юрія Смолича...» на ст. 42 писав: «Думаю, що вблизькому часі совєтсько-моосковський большевизм і світовий комунізм у розвоєвому процесі наберуть різних понять, що виключатимуть себе взаємно».

Ця тодішня гіпотеза в сьогоднішній час стає аксіомою, бо не тільки поодинокі чільні члени західньоевропейських комуністичних партій, але й цілі партії, як югославська, китайська, альбанська, навіть і румунська, вже не хочуть утотожнювати своєї чинности з чинністю комуністичної партії СССР та пов'язувати своїх прямувань із її наскрізь московським декодентством, яке вона прикриває високобаталістичними гаслами тільки декляративного й тактичного характеру. Власне, ізраїльсько-арабська війна поставила світ перед новою загадкою: яким шляхом піде ізраїльська комуністична партія з своїми фракціями в арабських державах, де окремих комуністичних партій нема.

Взагалі, вже помітно, що в проведеній з історичної перспективи переоцінці ролі комуністичної партії СССР в національно-революційних процесах народів неросійські комуністичні партії приходять до висновку, що компартія СССР є прямим запереченням того, що про неї сказано в тількищо проголошених тезах Центрального Комітету Комуністичної Партії СССР (з нагоди 50-ліття жовтневої революції).

Між іншим, у цих тезах компартія СССР, монополізуючи всю дотеперішню організацію національно-революційних рухів і досягнення державно-визвольних змагань поневолених нардів, проголошує себе протектором усіх тих народів, що боряться за свою державну суверенність. І тут же, в цих тезах, ЦК Ком. Партії СССР перекреслює все сказане про суверенні народи парадоксальним висловом: «совєтський народ» — в понятті якого всі «суверенні» народи СССР становлять його цілість.

Цей парадокс збагнули навіть комуністичні партії народів, що бряться за свою державну суверенність, бо й для них інтеґрація «суверенних» держав СССР в однім «совєтськім народі» є відстрашаючим прикладом. Це й збагнув прем'єр уряду СССР А. Косиґін, що в час проголошення тез у московському радіо був на сесії Об'єднаних Націй і тому на пресовій конференції в Об'єднаних Націях не вжив прийнятого в СССР вислову «совєтський нарід» , але вислів «совєтські народи».

А. Косиґін мусів тим більше ужити вислову «совєтські народи», що мова йшла про Ізраїль, де в комуністичній партії є й уродженці України. Вони дуже добре знають про дійсний стан «суверенности» України, включно з розстрілом в 1937 році майже цілого Політбюра Комуністичної Партії України. Тож і не було випадком те, коли А. Косиґін згадав, що

одним із його заступників в уряді СССР є жид.

Та сьогодні не тільки ті жиди, які бачили як то большевики в Україні щадили чорносотенців і «єдінонеделімців» із розбитих ними білоґвардійських армій, а вояків Армії Української Народньої Республіки винищували поголовно, але й ті народи, що того не бачили, вже знають, що комуністична партія СССР є втіленням московського імперіялізму. Такою вона була від початку, такою вона залишилася й дотепер.

Правда, є винятки, що деякі народи й дотепер сподіваються допомоги від СССР в своїх визвольних змаганнях. До них сьогодні можна зачислити й арабів, що, хоч і не мали комуністичних партій у своїх державах, то мали до СССР більше довір'я ніж інші народи з комуністичними партіями, навіть з режимами, як от Юґославія тощо.

Тому варто народам Сходу ознайомитися з державно-визвольною боротьбою українського народу й тим «визволенням», яке йому принесла комуністична партія СССР. Придалися б їм і наші міркування та висновки, бо ніхто так добре , як ми, не знає Москви, найближчого сусіда України.

І так, треба сказати, що, взагалі, всі національно-визвольні кличі Москви мали й мають тільки деклративний характер. Москва проголошує ці кличі тільки на те, щоб, полонивши думку того чи іншого свободолюбного народу, підпорядкувати його властивому москалям груповому (отарному) думанню й психіці з їх безкритичністю до себе та нетолерантністю до іншої думки. Щоб запевнити собі провідну ролю в світі, Москва не перебирає в засобах, застосовуючи не раз і ґеноцид (7 мільйонів жертв штучного голоду в Україні) та винищуючи часто і своїх однодумців і в інших народів, як це сталося з розстрілом майже всього Політбюра Української Комуністичної Партії.

Тож і на Середньому Сході СССР шукає тільки того, що зможе більше узалежнити східні народи від Москви. Як колись вона «визволяла» Україну, щоб мати український хліб, як «визволяла» Туркестан, щоб мати туркестанську бавовну, так і тепер вона буде помагати «визволятись» усім східнім народам без винятку, щоб мати їх нафту та щоб знищити конкурентів у цій галузі міжнародної торгівлі. І чи не на цім спирається твердження ізраїльського міністра закордонних справ Абба Ебана, що араби без озброювання й заохочування Москвою не були б заблькували затоки Акаба й ізраїльського порту Ел'ят. Мабуть, з тих самих міркувань і прем'єр комуністичної Румунії Іоан Джорджі Маврер в цім випадку виявив повну незалежнісь поглядів від речників СССР, бо він більше ніж хтонебудь інший знає вартість заяви А. Косиґіна на пресовій конференції в Об'єднаних Націях: «Війни за національне визволення, війни, в яких народи стараються визволитися з-під колоніяльної залежности, з-під колоніялізму, такі війни ми підтримуємо і будемо підтримувати. І наша підтримка, наші симпатії, ясно, по стороні народів, які воюють за свою свободу і незалежність».

Власне, цією декляративною заявою, як і всіма попередніми на цю тему, сов. прем'єр А. Косиґін намагався тільки облегшити собі дипломатичне маневрування яке завжди має ту ж саму ціль — звести опінію світу на фальшиві тори, щоб домогтися закріплення за неситим московським імперіялізмом нових позицій.

Ця декляративна заява А. Косиґіна підтверджує те, що московський большевизм попав у велику ідеологічну кризу, бачачи, що народи світу щораз краще пізнають його імперіялістичну суть.

Свободолюбні народи починають усвідомлювати, що велика всесинтезуюча універсальна ідея — це органічний зв'язок поодиноких народів із їх духово-культурними джерелами. З цього зв'язку зроджується підсвідоме прагнення вимріяного в їх уяві досконалішого, ніж воно було й є в дійсності, образу буття. Щойно пізніше приходить пізнання та сприйняття тієї ідеї холодним розумом, а не навпаки, як це буває в нашу добу, зокрема в московсько-большевицькому і в співзвучному йому світі.

Так, всесинтезуюча універсальна ідея зроджується не з отих аморально-похітливих бажань деяких народів — «вибранців», охочих панувати над світом, але з отих вічно повноцінних вартостей, закорінених в етично-моральних надбаннях поодиноких народів, що в своїй синтезі творять оту нами ще не усвідомлену універсальну моральну істину — основну підвалину найвищих вартостей всього людства. І тому універсальну моральну істину можна собі уявляти тільки як синтезу найцінніших національно-культурних і духово-релігійних скарбів окремих народів.

Світ стоїть перед дилемою: або піти практично по шляху синтези вищезгаданих скарбів-надбань народів, або перебувати у вічній боротьбі, топчучи моральні вартості поодиноких народів і тим самим руйнуючи те, що має бути порятунком для світу. Відстрашуючим прикладом цієї другої можливости є національна політика Комуністичної Партії СССР в Україні.

Та, на жаль, є ще народи, які свідомо ухиляються визнати те, що в СССР не тільки «суверенні» союзні республіки не мають повних суверенних прав, але й етнічні групи поневолених Москвою народів не мають там тих прав, що їх мають, напр., етнічні групи в ЗДА чи в Канаді.

Одна група цих народів не хоче цього ясно визнати з уваги на свої чисто егоїстичні інтереси, а друга — через пропаґнду, що її гіпнотезує. Ця друга частина така безкритична, що ніяк не може збагнути того, що московська доктрина «визвольних воєн» є лише тактичним маневром з метою настроїти опінію світу проти міжнаціональної політики окремих держав зовнішнього світу, мовляв, там, а не в СССР, «ловіть злодія». Таким тактичним маневруванням при допомозі доктрини «визвольних воєн» Москва, за правом «первородства», хоче закріпити виключно за московським народом «провідництво» в світовій революції та в будуванні соціялізму.

До цього Москва прямує й у «визвольних війнах» на Сході, які не відбуваються без її прямого чи посереднього зазублення з промоторами збройних починів і з їх головними дійовими особами.

Загально говорять про інспірацію Москвою також ізраїльсько-арабської війни. Загадка в тому, чи ця інспірація йшла рівночасно поза обидва ворогуючі кордони, чи ні. Друга загадка: чи ізраїльська комуністична партія з своїми фракціями в арабських державах зробить переоцінку поглядів на московський большевизм, че не зробить.

Також невідомо, чи й араби врешті збагнуть суть московського большевизму, що і в ізраїльсько-арабській війні шукає тільки нагоди збільшити всебічну залежність арабів від Москви.

Зокрема ж від того, яким шляхом надалі піде ізраїльська комуністична партія, може залежати сповільнення чи прискорення отого процесу переоцінки поглядів на московський большевизм серед членства югославської, румунської та інших комуністичних партій світу.

Пізнання ж арабами суті московського большевизму приспішило б і в інших народів світу процес усвідомлення того, що Комуністична Партія СССР не є «визволителем» народів, але гробокопателем їхнього самобутньо-державного життя. Москва, розклавши його на різнодухові й групові штучно розмежовані частини, леквідує його етапами разом із усіма духовими, національними й історично-державними джерелами буття народу.

Хай же арабам і жидам у пізнанні суті московського большевизму просвічує з історичної перспективи приклад «визволення» України комуністичною партією СССР (з 45-тимільйоновим українським населенням). У 50-ту річницю т. зв. «жовтневої революції» Україна не має навіть свого національного високого шкільництва, їй бракує викладачів із усіх галузів науки, які б могли викладати свої предмети українською мовою. Як нема також в Україні й українського військового шкільництва. Українське вояцтво русифікується, бо теж нема й української армії, отого державного атрибуту властивого кожному суверенному народові.

Хай же приклад «суверенністи» України в СССР відверне прихильність світової опінії від Москви, а мільйонові жертви українського народу в протимосковській боротьбі хай просвічують світові шлях до універсальної правди й вічного миру, за яким так тужать усі волелюбні народи.

НАВЧАЙМО НАШИХ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, БО ЦЕ Є ПЕРША ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЇХ ПРИ РІДНІЙ ЦЕРКВІ.

Коментатор

КОРОТКА ВІЙНА З ДОВГИМИ НАСЛІДКАМИ

Згідно із всіма історичними аналізами, що вже зроблено і що ще будуть зроблені, ізраїльсько-арабські «стосунки» треба поділити на три окремі фази: 1) десять років готувань арабського світу до святої війни з жидами, 2) шість днів війни і 3) десять років (якщо не більше) безпосередніх наслідків обидвох попередніх фаз.

Фаза перша

У нікого у світі не було найменшого сумніву, що чотирнадцять арабських держав із 110 мільйонами населення завзялися цим разом цілком поважно шляхом святої війни зіпхнути ізраїльтян у Середземне море і до цього історично-біблійного «підприємства» пороблено всі, абсолютно всі потрібні заходи. Носій відповідних ідей арабського світу, Нассер з Єгипту, зумів використат у свій час американську допомогу і зумів, з огляду на спеціяльну ситуацію арабського світу, багатого у нафту, прошантажувати американську мовчанку, коли почали надходити совєтські транспорти зброї. Всім було ясно, на кого призначена ця зброя. Не була вона погана. Совєтські найновіші танки, совєтські кулемети, гармати, совєтські вогнемети, міни, гранати і нарешті найновіші літаки МІГ 21 та навіть підводні і торпедні човни були вжиті для вирядження 80-тисячної армії першої лінії та 250-тисячного запасу. Єгипетську армію вишколювали совєтські старшини, її тактику та стратегію розробляли совєтські специ від Близького Сходу. Таке саме діялось в Сирії і частинно в Іраку, а Арабський Легіон в Йорданії здавна був відомий, як першорядна бойова сила. Всього на всього бракувало ще тільки арабської єдности, яка — здавалося — гарантувала своєю відсутністю існування Ізраїля. І як бомба з ясного неба, з початком червня найбільший ворог Нассера Гусейн прилетів до Каїро і під ентузіязм всього арабського світу поцілувався з ним прилюдно вже на летовищі, а далі, в Каїро підписав 5-річний договір про допомогу. Все виглядало готове у політичній площині, а у військовій змобілізовані арабські армії стояли вже від кількох тижнів над границями Ізраїля, чекаючи тільки знаку. Нассер заблькував жидівський порт над Червоним морем і для всіх, хто знає його тактику було ясне, що він хоче викликати Ізраїль на «герць». Очевидно, із ясною ціллю. Не тільки зліквідувати жидівську державу, але й зробити з неї агресора, бо ж ясно всім, що Ізраїль не міг безпомічно дати себе задушити арабським масам.

Ситуація запахла третьою світовою війною. Не тому, що вмішані були жиди й араби, але тому, що за ними стояли світові потуги. Не без парадоксів у тому відношенні, ЗДА заявили, що будуть невтральні, бо їх інтереси в арабській нафті надто великі, щоб їх позбутися. Американські жиди вчинили ґвалт за таку невтральність — інакше як В'єт-Нам — і стейт департамент поспішив пояснити устами секретаря Раска, що хоч Америка є невтральна, вона не є незацікавлена, не є «індеферентна». Це новий спосіб інтерпретації невтральности і варто собі це запам'ятати, бо збільшення дипломатичного словника завжди веде до якихось політичних, карколомних стрибків. СССР заявив, що він не є невтральний, він цілою парою підтримує арабський світ у його боротьбі проти західніх імперіялістів, бо рахунок Росії простий: міжнародне жидівство не стане слугою російських намірів опанування світу, тому треба його знищити, а на стратегічно важливому Близькому Сході треба спертися на 110-мільйонову арабську масу, а не на 2 і пів мільйона жидів. Совєтська заява поставила Америку у ще більший парадокс. Вільний світ інтуїтивно станув по стороні дрібного Ізраїля, що, як біблійний Давид протиставився арабському Голіятові. Біблійну історію ми знаємо, але ніхто не може гарантувати, що вона повториться у двадцятому сторіччі. А Америка роздвоїлась: емоційно, а також із-за великого впливу 6-мільйонової американської жидівської колонії вона мусіла б підтримати Ізраїль, зате ж нафтові інтереси, життьово важливі для американської господарки дораджували підтримати арабів. Ще перед вибухом війни, президент Джансон вимагав від Ізраїля двох днів, щоб дипломатично полагодити безпосередню причину конфлікту, тобто арабську бльокаду Акаби, а коли ці два дні пройшло безуспішно, вимагав дальших двох тижнів. Після війни, ізраїльський прем'єр Ешколь заявив, що «ми не могли вже довше чекати». Як звичайно, дипломатія не могла зробити нічого там, де її дійсно було потрібно. А що виразником міжнародньої дипломатії сьогодні є Об'єднані Нації, то не треба дивуватися, що навіть дехто із гарячих

приклонників починає себе питати, на що вони існують. І так помимо «великих зусиль» світової політики, напроти себе стануди Давид і Голіят з таким розположенням сил: 80 тисяч Єгиптян напроти 30 тисяч жидів на Синайському фронті, 5 тисяч палестинських арабів в районі Гази, 20 тисяч савдійців і 40-тисячний Арабський Легіон на йордансько-ізраїльському кордонні, 40 тисячів сирійців на північному кордоні Ізраїля, дві ескадри альжирських МІГ-21, один символічний мароканський полк, половина якого вспіла навіть дібратись літаками до Каїро і мобілізація по всіх інших арабських країнах, які заповіли свою повну і безумовну допомогу Нассерові — у святій війні проти Ізраїля.

Фаза друга

Чи не парадоксально звучить, що найкращими модерними учнями нацистського бліцкріґу стали жиди...? Але на Близькому Сході все є парадоксальне. Саме існування Ізраїля серед арабського моря є паракдосальне, хоч і біблійно умотивоване. Вся арабська ненавість до маленького жидівського Давида є парадоксальна. Всі арабські відгрожування в сторону жидів є парадоксальними. Два перші арабсько-жидівські зудари були парадоксальні. І парадоксальною в політиці, але дуже реальною у військовій делянці стала ця, третя вже війна.

На світанку, 5 червня із всіх ізраїльських летовищ піднялись обвантажені бомбами ескадри із точно визначеними цілями. Піднялись так ненадійно — помимо десятки років готувань з арабського боку і пару тижнів світового напруження від часу бльокади Акаби — що не тільки не знали про це західні великодержави, але не знали й самі араби, хоч вони повинні були бути найбільше зацікавлені у всьому, що діялось на території Ізраїля. Жидівські ескадри піднялись — і зникли. Коли чотири години пізніше основна їх сила повернулась на летовища, об'єднані повітряні сили арабських держав не існували. Сталось із ними це саме, що сталось із совєтськими повітряними силами в перший день вибуху німецько-совєтської війни.

З цієї хвилини Ізраїль здобув повну контролю повітряного простору над всіма стратегічним і тактичним полем дій і це вирішило не так може саму перемогу, як її фантастичну скорість. Наземними силами Ізраїль вдарив спершу на найсильнішого противника, на Єгипет, на цілій довжині т. зв. Синайського фронту, тобто на терені, що бльокував Ізраїлеві доступ до Червоного моря — і на терені, що на ньому згруповані були основні єгипетські сили. Тут і там єгиптяне ставили спорадичний опір, але повідомлення кореспондентів — з яких три згинули під час бойових дій — говорили про втечу єгипетських старшин з поля бою ще перед самою акцією, про безголов'я і брак комунікацій між поодинокими єгипетськими частинами, так, що вони порозумівались за посередництвом Радіо Каїро, а не безпосередньо на полі бою і нарешті, про брак бойового духа в єгипетській армії. Чи Нассер цього не знав? Чи може Нассер думав, що він тільки почне, а кінчати за нього буде СССР? Радіо Каїро в хвилинні вибуху війни проголосило, що «ми чекали двадцять років на цю хвилину. Тепер ми навчимо жидів лекцію смерти! Арабські армії мають ренде-ву в Ізраелю»? Так, ренде-ву вони мають, але в жидівських таборах полонених і то не в Ізраелі властивому, а на пустині Неґев.

Атака на Синай зіграна була з атакою на язик Гази, що врізався в ізраїльську територію і обсаджений був частинами Палестинської Визвольної Армії. Координуючи свою акцію з літаками, ізраїльські танки і моторизована піхота в клясичному використанні руху і вогню розбили єгипетську першу і другу лінію оборони, в той час, коли Радіо Дамаск проклямувало дуже акцентовний але мало ефективний клич «Вбивайте жидів!». Взагалі треба завважити, що арабські збройні сили — за малими виїнятками — воювали найкраще по радіо і під амбасадами та консулятами західніх держав. Читач мусить нам вибачити дещо саркастичний місцями стиль, але годі йому опертися, коли уявити Давида в правдивій акції проти Голіята — і то з таким неймовірним успіхом. Першого дня війни, на домагання Нассера Йордан відкрив другий фронт в Єрусалимі, в 11-тій годині передполуднем. 47 годин пізніше пробойові частини Ізраїля дійшли до ріки Йордан, знищивши в тракті цих дій ославлений Арабський Легіон так, що сам король Гусейн заявив: «ми понесли жахливі втрати». Другого дня війни, в десятій передполуднем ізраїльські війська доконали історичного акту визволення славної «стіни плачу», останнього залишка муру із знищеної римлянами під час жидівського повстання Другої Святині.

Арабська преса подала перші фантастичні вістки з поля бою в дусі повного розгрому ізраїльських військ. Та Нассер знав краще і тут взяла початок ославлена вже сьогодні і

опублікована його розмова з королем Гусейном про те, щоб проголосити участь американських і англійських літаків у війні по стороні Ізраїля. Це було зроблено, але ця брехня була така очевидна, що в третій годині над раном советський амбасадор зголосився у Нассера з категоричним домаганням заперестати розпускати цю брехню,

В четвер танкові ударні частини Ізраїля перейшли Суезький канал і створили мостовий причілок на його західньому березі, з якого вони не думають вступитися, бо він їм гарантує свобідну плавбу по Каналі. Цьогож дня король Йордану Гусейн піддався. Пару годин пізніше піддався Єгипет, в той самий час коли Нассер кричав по радіо, що війна буде йти дальше, що це тільки початок. Після капітуляції Єгипту Нассер подав свою резигнацію у драматичній промові по радіо і телевізії. Каїрські маси, можливо, що стихійно, а можливо, що організовано — почали демонструвати за тим, щоб Нассер залишився — «рятувати арабський світ» дальше. Наступного дня зібрався весь єгипетський парлямент і з одностайністю гідною кращої справи закликав Нассера залишитися на своєму місці, навіть із ще більшими повновластями «для рятування арабського світу від жидівської загрози». Із вдячности Нассер прослезився рясно і викинув одинадцять генералів та свого фельдмаршала, які правдоподібно стануть жертовними козлами за програну Нассером кампанію.

В п'ятницю Сирія вирішила, що завішення зброї її аж так не обов'язує, а може ізраїльські частини також трохи її спровокували, щоб знайти причину зайняти джерела ріки Йордан, досить того, що коротке спалахнення воєнних дій на сирійському фронті покінчилось повною капітуляцією сирійської армії з тим, що жидівські танкові частини стоять 12 міль від столиці Сирії, Дамаску.

Коротко — жиди почали війну в понеділок і скінчили в п'ятницю вночі, на час, щоб святкувати традиційний шабас. Трудно не висловити їм гратуляцій і подиву за кампанію в 2500 раненими, втратили 19 літаків і біля 60 танків. Зате здобули понад 200 советських новісіньких танків, сотні гармат із муніцією, тисячі кулеметів, гори муніції і військового виряду, вирівняли свій кордон із Йорданією, забезпечили свій порт на Червоному морі, забезпечили собі вільну плавбу по Суезькому Каналі і провчили арабів військового розуму на деякий час.

Фаза третя

А що тепер? Тепер почався дипломатичний крик. Все те, що не сталося з арабського боку на полі бою, стається в Об'єднаних Націях. Араби вимагають, щоб жиди залишили всі територіяльні здобутки. СССР підтримує арабів всіми дипломатичними силами. Не легко це зробити у світлі жидівської перемоги на полі бою. Косиґін особисто прийняв у Москві альжирського президента, щоб йому вияснити круті доріжки советської політики, яка полягає в тому, щоб у цілому світі воювати проти Америки і Заходу — руками різних народів, в тому випадку арабів, але щоб самим не включатися у жадну історію. Можливо, що в уяві провідників СССР — цих, як козав Черчіл в 1946 р. у Фултоні, «тринадцять ґанґстерів з Кремля», така політика є дуже розумна і корисна, на сьогодні однак показується, що вона має теж свої темні сорінки. По всьому світу араби кленуть СССР за брак допомоги тоді, коли її було треба, чільна арабська газета помістила великими черенками на першій сторінці питання: приятелю, де ти був, коли треба було виконати дані обіцянки?

Світ знав, що Совєти заанґажували себе сильно в арабській історії і в тому світлі розгром арабів потягнув за собою советську втрату лиця не тільки в самому арабському світі. Ликує сьогодні червоний Китай і призадумується Го-Чі-Мінг і неодному комуністові у світі відкриються очі так, як відкрились тоді, коли Сталін підписав договір із Гітлером, примушуючи французьких комуністів виступати проти французького уряду... в обороні німецького агресора!

Важко робити якінебудь прогнози на майбутнє. Політичний світ міняється надто скоро, щоб будувати в тій ділянці щось тривке. Мирові переговори жидів з арабами покажуть, що вдасться жидам затримати із своїх здобутків, а в чому вони будуть змушені для добра справи поробити деякі концесії. Бо по суті третя жидівсько-арабська війна нічого не змінила на Близькому Сході, вона тільки відсунула арабську хмару з ізраїльського обрію на короткий час і на коротку віддаль. Арабів все таки далі є 110 мільйонів і жидів все таки далі є неповних три — в Ізраїлю

Нам, українцям, також з цієї війни наука. Може москалів є два рази стільки, що нас, вони нас шапками не закидають. Нам повинно було бути далеко легше впоратися з москалями, як жидам з арабами - якби у нас був той дух, у всіх нас, у всіх наших 45-и мільйонах; той дух, що дозволив жидівському Давидові розбити дощенту арабського Ґоліята.

Маймо це на увазі.

Роман Чубатий

СПОГАД ПРО М. ГРУШЕВСЬКОГО

Я щасливий, що на сьогоднішньому святочному засіданні Денверської Групи УВАН у ЗДА, я можу доповідати. Тим більше, що, як я довідуюся, немає тут фахового історика, який міг би насвітлити постать М. Грушевського, як вченого, політика й державного мужа.

Коли я прибув до ЗДА і старався про фізичну працю, то один молодик в Уряді Праці сказав мені цілком слушно — «Пане! Ви заскоро вродилися!» Мені стало від того прикро, бо тим самим я не дістав праці.

Але згодом, з іншого боку, коли я осівся в ЗДА і отрясся від бажання зарібку, відчув себе таким щасливим, що «заскоро» вродився!

Чому? Тому, що за той час, який я прожив, відбулося стільки подій, що я їх пережив, не тільки у цілому світі, але й у нас!

На клясичній філології я мав нагоду вчитуватися у те, як то колись старовинні римляни впроваджували своїх дітей до спеціяльної світлиці, де були уставлені маски предків і пояснювали їм славні діла предків, щоби вони були горді з того роду з якого походять.

Я пригадую собі, як у 1897 році ми, в нашому домі, мали щастя гостити кардинала Сильвестра Сембратовича, а потім з духовних кругів говорив я з митрополитом Андрієм Шептицьким. З політичних кругів я бував з Олександром Барвінським, Євгеном Олесницьким, Костем Левицьким і іншими. З наукового світу з багатьма тогочасними професорами. З мистецько-музичного світу стрічався й говорив із Станіславом Людкевичем, Василем Барвінським, Павлом Козицьким. З-поміж мистців-співаків з Модестом Менцінським, Сальомією Крушельницькою, Олександром Мишугою. Був на їх величавому концерті, де вони всі троє, в соті уродини Т. Шевченка, виступали на львівській сцені у 1914 р. З мистецько-малярського світу знався я з — Корнелем Устияновичем, Олексою Новаківським, Миколою Івасюком (автором картини «В'їзд гетьмана Богдана Хмельницького у Київ»), баталістом Іваном Іванцем, Павлом Ковжуном і іншими. З театрального світу, попри відомих наших артистів театру «Руської Бесіди», знав я також Опанаса Саксаганського і Марію Заньковецьку, які приїздили до Галичини з гостинними виступами.

Особисто був я знайомий з Богданом Лепким та всіма письменниками тодішньої молодшої ґенерації, членами т. зв. «Молодої Музи»: Василем Пачковським, Петром Карманським, Володимиром Бирчаком, Василем Щуратом, Сидором Твердохлібом, Михайлом Яцковим, Степаном Чарнецьким і іншими.

Про визначних осіб з часів наших визвольних змагань, що я їх знав особисто, не буду тут згадувати...

То все ще й досі не затерлося в моїй пам'яті. І тим більше, що я мав нагоду говорити з двома нашими велитнями науки — Іваном Франком і Михайлом Грушевським!...

Завжди бачу проф. М. Грушевського, коли він ішов зі своєї віллі при вулиці Понінського в напрямі університету і ми, що мешкали по дорозі, або по тій же вулиці й дальше, долучалися до нього так, що вже перед університетом поважна громадка його слухачів та обожателів вводила його в ту святиню науки.

А студентські часи тоді були бурхливі. Львівський університет виглядав як побоєвище. Після 1910-11 рр. коли падали стріли. Суди під назвою — «Процес 101», студенти засіли на лаві обжалованих і тоді 1 липня 1910 року, впав за український університет невіджалуваної пам'яти студент Адам Коцко.

Отже в тій атмосфері, ми молоді студенти, скупчувалися біля своїх професорів, а така постать, як проф. М. Грушевський була для нас, прямо скажу, як ідеал. Ми чулися супроти нього малими карликами. Справді старші студенти, що вже побували на його семінарах, вже мали відвагу з ним дискутувати, навіть опонувати. Ми молоді, ще тої відваги не мали. Нас осліплювала його постать, глибиною історичного знання, яке ми подекуди вже знали як ґімназіяльні студенти, бо ми ще не осягнули вищої науки. Але ми вже знали його книжку «Про давні часи на Україні» і його однотомову — «Історію України — Руси».

Отже ми почували себе малими і те, що ми чули з його уст, сприймали сліпо. Від старших студентів, а навіть вже не студентів, а іс-

торпків, як Степан Томашівський, д-р Богдан Баргінський і інших, ми чули що йшли різні спори на семінарах. Ми, хоч і належали до іншого факультету і не студіювали спеціяльно історію, конечно хотіли мати в своїх «індексах» те дороге ім'я і я маю його там по нинішній день.

Були між слухачами проф. М. Грушеського не тільки ті що спеціялізувалися в історії. Були там т. зв. україністи, були теологи, ходили правники, були й старші панове-професори, котрі приїздили до Львова, а довідавшись що проф. М. Грушевський саме тепер на університеті і провадить виклади, без огляду яка була тема, приходили й пильно прислухались його викладам.

Там як громадою ми його приводили до університету ,так і відпроваджували по викладі. Він говорив тяжкими періодами, притишеним голосом, може навіть часом монотонно. Всеж таки ми ловили те все, в'язали думкою, і користали з того багато. А якщось нам видавалося неясним, ми після викладу обступали дорогого професора і засипали його різними питаннями, може іноді й наївними.

Він , не дивлячись на те, що завжди дуже поспішно викладав, з поблажливістю відповідав на запитання, а часом пильно придивлявся до того що його запитував, застановлявся над ним, довго вдивлявся в нього, інтересувався тим молодиком, тягнув його за собою, хоч вже наближалася слідуюча година викладів.

Ті приватні розмови були для нас вельми вартісні різними вказівками проф. М. Грушевського. Він нераз заохочував нас слідкувати за історичними пам'ятками у давніх церквах, у розкопках, написах, назвах, будьто місцевостей будь то давних родів. Зокрема це торкалося околиць, де відбувалися колись важні історичні події, як Галич, Зборів, і т. п.

Можна сказати, що від професора била прямо якась повага. Іноді годі нам було зміркувати, підчас викладу, чи вичерпає він все те, що хотів сказати? Він спішився, так якби найбільше хотів висловитися.

Правда, не був він такий усміхнений і привітний, як інші професори. Я не пригадую собі навіть щоби він будь коли усміхнувся. Але ми відчували, що маємо того велитня з якого ми горді,який на нас впливає, наповнює нас гордощами. Ми бачили в ньому щось більшого як у деяких з тих наших діячів яких пос тати ми стрічали, листуючи нашу історію.

Праця, яку розвинув поза університетом М. Грушевський була величезною. Ми його зустрічали в Науковому Товаристві ім. Т. Шевченка, де він був вічно зайнятий, як рівнож в університетській книгозбірні. Він постійно спішився. Дового затягалися засідання Товариства. Там кипіла праця не тільки його, але й Івана Франка. З останнім, здається, узгіднювалося все, хоч М. Грушевський був твердої вдачі і не піддавався жодним впливам. Ів. Франко був більш м'ягкої вдачі, улягав йому і у той спосіб редакційна праця в Літературно-Науковому Віснику й інших видавництвах НТШ, успішно розвивалася.

У приватному житті, сусідство цих двох наших велитнів, — Ів. Франка й Мих. Грушевського укладалося не дуже щасливо. Сусідські відносини між Ів. Франком і Мих. Грушевським, який був автократичної, більш неуступчивої вдачі, не було все щасливим. Між ними доходило до сварок і навіть до голосної виміни слів.

Я мусів би тепер пересунути вказівку на годиннику свого життя на тридцять літ вперед щоби нав'язати дальший свій спомин про проф. М. Грушевського, бо щойно я тридцять літ пізніше, в 1941 році, опинився в домі пані Марії Грушевської.

Одного разу трапилось так, що я їдучи трамваєм в Києві і в українській мові запитав водія — «де тут найблища зупинка?» Той мені відповів. Висідаючи побачив, що за мною висідає одна пані. На хіднику вона спитала мене — «Ви галичанин?» — «Так!» — відповідаю. Тоді вона подумала якийсь час, оглянула мене з голови до ніг і спитала чи може зі мною говорити? — «Чи не могла б я через Вас передати листа до Галичини?» Пошта не функціонує, ми там маємо родичів і хотіли би з ними сконтактуватися». — «Дуже прошу», ріповів я, «саме так добре складається, бо сам листуюся тепер з Галичиною, стараюся звільнитися з військового обов'язку і про це пікдуються мої знайомі в Галичині, в ґімназії». — «Я називаюся Грушевська», представилася пані. Але я не маю листа при собі. Чи не могли би ви зустрітися завтра. Ми мешкаємо по старій адресі. Ми умовилися.

«Біля університету бачите був пам'ятник царя. а тепер на тому місці стоїть пам'ятник Т. Шевченка. Як він Вам подобається?»

«Так, відповів я, приємно бачити в столиці пам'ятник Т. Шевченка!» — Але перед тим він був більш показний, сказала пані Грушевська, з педісталом, а тепер Шевченко стоїть немов на якійсь коробці. А тут, коли чолом стоїте до університету, з лівої сторони ведуть

три бічні вулички. Кияне в честь Кирило-Методійських Братчиків запропонували назвати їх їхніми прізвищами: Шевченківською, Костомарівською і Кулішівською. Але царський уряд не погодився на це й назвали Тарасівською, Паньківською і Миколаєвською. А там, вказала рукою, бачите Батиєву гору!». Ми умовилися, що я прийду біля першої години слідуючого дня і вони будуть на мене ждати. Дійсно трапилася щаслива нагода, подумав я, якої навіть не сподівався.

На другий день я з'явився в домі Грушевських. З'ясувалося, що пані, яка зі мною стрінулася й розмовляла була дружиною проф. Олександра Грушевського, брата Михайла Грушевського, професора історії літератури в Одеському Університеті. Від 1937 року він був на засланні й вона була самітньою.

Дім стилево - український, багатоповерховий, в якому колись жила родина Грушевських, при Паньківській вулиці, зник з лиця землі. То Юрась Коцюбинський, за наказом свого «хлібодавця», цільно вимірявся й збомбардував його артилерійськими стрільнами на весні 1918 року, щоб зник всякий слід українства в тому місці! Дім згорів і розпався цілком! Але другий лишився цілим.

Там, застав я паню Грушевську- жінку Олександра імени не знаю, і паню Марію Грушевську, дружину (вдову) по проф. Мих. Грушевському.

Я був в німецькому однострої, але відчув відразу, що вони мали до мене повне довір'я і це було мені приємним! Лист мені дали, як особи інтелігентні, не запечатаний! Я зараз же попросив його запечатати. Вони вже без надуми і зовсім щиро стали розпитувати про мене самого, чому в німецькому мундурі, як потрапив до Києва, що тут пороблюю і т. п., звизвичайні запитання на які я відповідав.

А тому, що я мав обмежений час, я зачав відразу розпитувати про останні роки життя проф. М. Грушевського.

Тоді пані Марія Грушевська приємним, тихим, спокійним голосом зачала мені розповідати, як то її муж, по багатьох перипетіях, на весні 1924 року, опинився в Києві, про великий ентузіязм на початку тих часів. Тут в нього вступив оптимістичний дух, він знайшовся в своїй атмосфері, гарячково взявся до праці в царині історії, працював як член Української а рівночасно й Російської Академій Наук.

Він розвинув дуже широку діяльність. Йому було завжди мало часу, організовував працю в т. зв. Історичних Установах Академії Наук і мав якісь нові пляни.

Так він працював-горів до 1931 року. Можна сказати,що роком великого піднесення для нього був рік 1926-ий, коли то 40-ліття його наукової праці було відсвятковане на святочному засіданні, на яке прибув учений світ український і закордонний, навіть зі Західньої Европи, відізвались до нього з привітаннями. І сам М. Грушевський переживав ту надзвичайну хвилю, коли він у своїй промові дуже виразно й різко замаркував свою позицію-чим Україна повинна бути, щоби досягти цілковитої самостійности!

Так продовжувалось до 1931 року, розповідала далі пані Марія Грушевська. В розгарі своєї праці він був визнаний всім науковим світом! В тому році, навесні був він запрошений на дуже важливу історичну конференцію до Москви. Поїхав туди радо, але ми, казала пані М. Грушевська, були внутрі неспокійні.

З тої конференції він вже не вернувся до Києва. На конференції відбувалися різні дискусії. Після конференції йому сказали, що він може їхати назад до Києва й дали йому відповідні документи.

Проф. М. Грушевський, будучи вже на залізничній станції, в останній хвилині, якимсь паном з НКВД, був в чемний спосіб завізваний щоби ще у важній справі, на одну хвилину, завернувся. Він завернувся і тоді йому було оповіщено, що він не сміє виїздити з Москви до дальшого заряджения у тій справі. Від тоді він перебував під т. зв. «домашнім арештом»!

Той арешт був докучливий. Професор був з часом крайнє здепримований. В тих умовах життя й крайне напруженої праці проф. М. Грушевський захворів. Довго отягався, але кінець кінців його було вислано на «лікування» до Кисловодська, на Кавказ. Там стан його погіршився, особливо з очима, він майже осліп.

Коли в тій тяжкій недузі родина хотіла прийти йому з поміччю і просила що би допустити свого лікаря, на це не було дозволено. Так пані М. Грушевська бачила, що доля його пересуджена...

По якомусь часі, розповідала пані М. Грушевська, вона побачила, що стоїть перед нашим домом авто і з нього висідають двох в чорному убранні. Вони приходять до нас. Вітаються дуже ввічливо. Просимо їх сідати. Вони поважним тоном заявляють — «Приходимо офіційно з доручення товариша Сталіна. Саме, як вони переказували, коли відбувалось засідання ЦК Комуністичної Партії в Москві надійшла була звістка з Кисловодська, що Ваш муж,

...рофесор Михайло Сергієвич Грушевський, помер! Йосип Вісаріонович встав і сказав присутнім: «Подаю Вам до відома дуже прикру вістку, що помер великий чоловік, проф. Михайло Сергієвич Грушевський! Ми понесли велику втрату! Прошу встати й вшанувати його пам'ять!»...

Ті панове зложили пані Марії Грушевській, від себе і в імени Й. В. Сталіна, співчуття і подали також до відома, що її призначано сталу пенсію в сумі 20,000 рублів річно, як вдові.

Тіло проф. М. Грушевського привезли до Києва. Похорон, на державний кошт, відбувся дуже врочисто. Знаменно, казала пані М. Грушевська, що при тому не було ніяких червоних барв, ані в квітах, ані у вінках.

Підчас похоронного походу домовину задержано було коло будинку колишньої Міської Ради і уставлена там оркестра відограла Моцарта »Режіюм«.

Чи призначена пані Марії Грушевській пенсія була пізніше виплачувана мені невідомо. Натомість в два - три тижні після похорону проф. М. Грушевського було арештовано його доньку Катерину Михайлівну Грушевську. У 1937 році її було остаточно заслано й не випущено до 1941 року.

Так як я запримітив з оповідання пані М. Грушевської багато цінностей пропало їм підчас бомбардування дому, але все ж таки якась частина з того заховалась ще в тому домі, де вони жили у 1941 році.

На прощання і на моє прохання вписала пані М. Грушевська,на поштовій карці, що її мала при собі слова: «На милу згадку. Марія Грушевська, Київ». Ми попрощалися... Картка та згодом загинула...

Після того я вже не міг докладніше оглянути Києва. Моє становище, як перекладача, чим далі то все більш ускладнювалося й ставало прикрим. Місцеве населення ставилося до нас із упередженням, а німці нам також не довіряли.

Кінець кінців мої старання увінчались успіхом. По якомусь часі я скинув німецький мундур, вдяг цивільний одяг і з кінцем 1942 року вже повернувся до навчання у 2-ій гімназії у Львові, де під той час був директором покійний д-р Володимир Радзикевич.

З ДАЛЕКОЇ УКРАЇНИ

● Ганьба на ЕКСПО- 67. Представлення України в павільйоні СССР на ЕКСПО-67 є найбільш промовистм знехтуванням національною гідністю цілого українського народу російськими шовіністами. Ті всі пресові повідомлення які можна було побачити в київських газетах про «участь» України в ЕКСПО-67 є великим обманом і глумом над багатомільйоновою українською нацією, над її науковими і культурними здобутками. Тут ще раз і більш яскраво, як будь-де-інде, російські імперіялісти показали своє справжнє обличчя, показали свій колоніялізм і захланність супроти тих народів, яких вони поневолюють. На ЕКСПО-67 України немає і її не видно. Ті експонати, які вироблені і які привезено з України губяться у «великому російському накопиченні і вони цілком втрачають свою українську національну ідентичність. Українець, який відвідує павільйон СССР, довго шукаючи і приглядаючись до різних експонатів з великим трудом може щось «віднайти» українського. Необізнаний сторонній глядач цього не бачить і для нього ані Україна, ані щось українські не існує.

Хоч про ці речі пише українська преса у вільному світі, то нажаль нічого ми не знаходимо в «українській проґреситській пресі про це пониження українського народу. І тут якраз «наші» проґресисти повинні ще раз і дуже наочно переконатися кому вони служать і яким цілям. Невже між ними не знайдеться ані однієї людини, яка б сказала своє слово протесту? Невже всі вони будуть і надальше німими рабами, яким не вистачає відваги, щоби сказати те слово мужнє і гідне звичайної людини?

● Згадують «Березіль» і Л. Курбаса. Після довгих років заборони за сталінських років з української літератури і тетрального мистецтва були викреслені Микола Куліш, найталановитіший драматург нашого століття, Лесь Курбас і його театральна група «Березіль». По довгих змаганнях за повернення їх українському теат-

ральному мистецтву, їх було регабілітовано. Видано деякі твори М. Куліша, але ще до сьогодні не видано в Україні поважнішої студії про «Березіль» і Л. Курбаса. Київський журнал «Україна» (ч. 17) публікуючи довідку А. Спиридонової про Мар'яна Крушельницького «Амплітуда таланту», публікує також дуже цінне і цікаве фото групи акторів «Березілю» з 1926 р. В підписі під фотографією, на якій є 22 артистів, згадується лише прізвище М. Крушельницького і О. Сердюка. Вартувало б, щоби для майбутнього хтось з живучих березільців на чужині зідентифіковав вств артистів на фотографії. В довідці пишеться, що Лесь Курбас прищепив М. Крушельницькому «смак до винахідності, до святкової театральності». чм

● Чи регабілітують Юлтяна Опільського? Після частинної регабілітації відомого письменника Андрія Чайковського (якого прозвано «письменником молодих») і якого деякі твори вже видано в Україні («Олюнька», «Хто винен», «На уходах», «За сестрою», «Козацька помста»), чекають своєї регабілітації та повернення їхньої творчости народові в підсовєтській Україні А. Кащенко, Ю. Опільський (Ю. Л. Рудницький) та ті українські письменники, які писали історичні твори для молоді.

● Є вже перші нознаки, що можливо регабілітують Ю. Опільського, автора відомої трилогії «Іду на вас», «Ідоли падуть», «Сумерк» («у», ч. 17).

● Знайшли український переклад Корана. У Львівській бібліотеці, у відділі рукописів НТШ, віднайдено машинопис українського перекладу Корану, який мабуть є унікальним. Коран означає по - арабськи «читання» є священною книгою ісламу, яка складається з шаманських закликань, переказів та легенд, запозичених з арабського та старосемітського фольклору та основним історичним джерелом ранньої епохи ісламу та арабського галіфату, першим великим літературним твором арабської прози, зафіксованим на письмі, і визначною пам'яткою арабської мови».

Автором перекладу Корану є маловідомий сходознавець Олександер Абранчак- Лисенецький. Він почав працю над перекладом 29 жовтня 1913 р. у Львові, і цей переклд охоплює 1191 сторінки машинопису.

Студіям арабського світу і арабської літератури у нас ще мало присвячується уваги. Найбільше дотепер в цій ділянці працював А. Кримський. В 1920-их роках львівський учений Могамед Садик-бей Агабекадзе (Агабеков) написав граматику арагської мови.

У Львівських бібліотеках віднайдено останньо багато жидівських, арабських, вірменських і турецьких рукописів, які свідчать про великий інтерес України до народів Азії. Всі ці рукописи, ще й надальше залишаються недослідженні та невивчені, («Ж.» ч. 3).

● Видаються твори регабілітованого Г. Хоткевича. Творчість Гната Хоткевича, відомого українського письменника, драматурга і бандурознавця було довгі роки заборонена в УРСР. В розквіті своєї творчої роботи, в 1933 р. письменник був заарештований бсльшевицькою владою і засланий в Сибір, де й помер в 1938 р. Його син, відомий український вчений був також довгі роки переслідуваний і жив поза межами України. Повернувшись в рідний Харків він до сьогодні працює на місцевому університеті. Дочка письменника Галя перебуває у Франції, а дружина загинула ще в 1945 р. Ціле життя Г. Хоткевича і його родини було дуже трагічне. Щойно в 1952 р. український мистецтвознавець Степан Ковальчук почав заходи в справі регабілітації письменника, коли й появилася перша стаття про Г. Хоткевича в київському журналі «Мистецтво». В 1965 р. видано у Львові велику історичну повість Г. Хоткевича — «Довбуш», а в 1966 — скорочений варіянт трьох частин тетралогії — «Тарас Шевченко», яка охоплює життя Шевченка від дитинства до викупу з неволі.

Гнат Хоткевич мав задум написати велику епопею «З сім'ї ґеніїв», яка мала складатися з чотирьох часнин: перша — «Тарасик» (дитячі роки), друга — Тарас (до 1838), третя — «Тарас Григорович» (до арешту), четверта — «Шевченко».

Нажаль письменник через цькування його большевицькою владою, а згодом арешт і заслання не встиг довершити свого величного задуму. Мабуь і тому останні розділи твору позначаються надмірною сантиментальністю, розчуленістю і є по суті лише конспектом задуму Хоткевича, а не закінченим твором. Поява цього твору допомагає багато у вивченні Шевченка а також останніх років життя Хоткевича на волі.

● Відзначують І. Франка у Монголії. З нагоди 110-річчя від дня народження І. Франка Спілка Письменників в Монголії організувала великий літературний вечір присвячений поетові, на якому виступив кандидат філологічних наук І. Дяченко, а також монгольські письменники, які читали твори Франка у власних перекладах Цеденжав, Цедендорж і Цендсурен. («Ж», ч. 3).

● Музей М. Павлика. У Косові відкрито перший в Україні музей М. Павлика заходами Інституту літератури АН УРСР Львівського університету та обласного краєзнавчого музею.

● Вечір присвячений О. Досвітньому. В Києві відбувся вечір присвячений Олесеві Досвітньому (О. Скрипаль), першому українському романістові в підсовєтській дійсності, членові ВАПЛІТЕ, який належав до провідної ідеологічної групи цієї письменницької організації, в діяльності якої важливу ролю відіграв М. Хвильовий.

Життя Олеся Досвітнього було мабуть найбільш бурливе в історії української літератури. За свою революційну діяльність письменник був виключений з Петербурзького університету, в 1914 р. за цю ж діяльність був засуджений на кару смерти. При помочі своїх друзів втік через Туркестан, Монголію і Китай — до Америки. В 1918 р., повертаючись на Україну, сидів в тюрмі в Японії. Був в армії УНР, після війни сидів у тюрмі у Варшаві... Повернувшись ще раз на Україну включився в літературне життя, написавши ряд романів, а серед них роман про ваплітянців «Кварцит». В 1933 р, Постишев закинув йому, що він належить разом з іншими письменниками (Влизьком, Шкурупієм) до терористичної організації). Був арештований і разом з В. Ґжицьким засланий. Загинув в 1934 р.

Вечір О. Досвітнього відбувся в незвичайній атмосфері. На ньому виступали зі спогадами Петро Панч, Д. Бедзик, Н. Суровцева і дружина письменника — Марія Курська-Досвітня. Зворушливим було слово білоруського письменника А. Осіпенка і зокрема спомини В. Ґжицького про останні місяці життя письменника. О. Досвітнього було реабілітовано в 1957, коли появилась в російському перекладі збірка його оповідань.

● Появилося «Вибране» М. Зерова. Довгі роки Микола Зеров — поет, літературний критик і, в першу чергу, перекладач, був заборонений радянською владою в Україні.

Належав до неоклясиків. Будучи їхнім провідним діячем, виявляв «чужі радянській дійсності» ідейні тенденції. Зробив неперевершені в українській літературі переклади Брюсова, Горація, Овідія, Вергілія та багатьох інших старинних письменників. Був заарештований в 1930-их роках. Загинув в 1941 р. в большевицькому концентраційному таборі.

В регабілітаційному процесі в УРСР черга на М. Зерова прийшла дуже пізно. Щойно в 1063 р. в журналі «Всесвіт» появилася стаття Г. Кочура про письменника. Після довгих домагань українських письменників і оцілілих його товаришів, появилася його збірка «Вибране» у київському видавництві «Дніпро». Зміст збірки становлять оригінальні твори М. Зерова і переклади.

На чужині М. Зеров відомий зі свого твору «До джерел» та кількома збірками поезій.

● Україна побила Росію! В другій половині травня відбулися легкоатлетичні змагання чотирьох найсильніших збірних СССР — Москви, Ленінграду, України і Росії. В останній хвилині перед початком змагань Росія відмовилася брати участь в змаганнях (не чувана до тепер річ!) оправдуючися тим, що всі найсильніші спортсмени РСФСР мали брати участь в обласних змаганнях.

Небуденні змагання закінчилися повною перемогою України, якої збірна леокоатлетична команда здобула — 645,5 пункта, Москва здобула — 605,5, а Ленінград — 595. («С.Г.,» ч.60).

● Українці Польщі вшановують М. Хвильового В кінці березня Люблінський відділ УСКТ влаштував вечір присвячений М. Хвильовому. Доповідь про письменника зробив Юрій Чорний, який говорив про літературну творчість письменника, його «боротьбу за художню якість української літератури», «активний романтизм», роман «Вальдшнепи» та основні ідеї письменника. Присутні учасники вечора висловили домагання, щоб творчості М. Хвильового присвятити більше уваги, тому що вона — «це перлини не тільки української літератури... вона повинна стати культурним надбанням багатьох народів.»(«Н. С.», ч. 18).

● Заговорила Ліна Костенко. Після довгорічної мовчанки та різних шептаних «слухів» приїжджими з України про Ліну Костенко, київська «Літературна Україна» (ч. 46), яку редагує відомий молодий літературний критик зі Львова Магарита Малиновська, опублікував вибір з нових поезій молодої поетиси. Газета опублікувала вірші, які мають увійти до нової збірки — «Знайдена тінь», «Храми», «Екзотика», «Пасаж болю», «Айстри», «Лейтмотив щастя», «Музика», «Леглич», «Скіфська баба», «Тінь Марії», «Зонька».

● Микола Колянківський — в «Літературній Україні». Відомий український публіцист, співредактор колишнього фюртського часопису «Час», редактор журналу «ми і світ» та власник торонтської мистецької ґалареї «Ми і світ» Микола Колянківський відвідав разом зі своєю

дружиною Олею УРСР. де був гостем «Українського товариства дружби і культурного зв'язку із зарубіжними країнами» та Спілки художників України. Побутові панства Колянківських київська «Літературна Україна» (ч. 48) присвятила більше уваги, як будьякому з дотеперішних відвідувачів - українців. Згідно з інформацією «С. У.», панство Колянківські побували в Москві, Києві, Харкові, Полтаві, Ялті, Каневі, Львові та Ужгороді. Відбули зустрічі з багатьма майстрами українського образотворчого мистецтва, мали зустріч в Спілці Письменників України з Ю. Смоличем, О. Полторацьким, О. Підсухою, М. Зарудним. Панство Колянківських прийняла Катерина Колосова, заступник міністра культури УРСР С. К. Крилова, Семен Стефаник, ректор Львівського університету — М. Максимович і харківського — син Гната Хоткевича — Володимир, та багато інших визначних культурних діячів УРСР.

В тому ж самому числі «Літературної України» є опублікована інформаційна стаття М. Колянківського, в якій розказується про мистецьку галарею «Ми і світ», його відвідини України та можливість обміну мистецькими виставками поміж Канадою й Україною.

Панство Колянківські їздили в Україну за виразною згодою канадського уряду. Будучи в Москві вони були прийняті канадським амбасадором.

ВСТУПНЕ СЛОВО

на Академії пам'яти С. Петлюри і Є. Коновальця й 25-ліття Похідних Груп ОУН — дня 4-го червня в Мінніаполісі

Це вже не перші травневі урочистості, коли громадянство відчуває якусь збентеженість. Мовляв: минулої неділі один національний ювілей, сьогодні відмічуємо другий, а наступної неділі ще один.

Чому не всі разом, чому не один ювілей, не одна велика урочистість? Слушно. Але також – не слушно. Слушно під кутом нашого загального прагнення осягти єдність в нашому плянуванні визвольної політики. Ми бо всі є дітьми однієї України, і всі хочемо тій Україні волі і щастя, як самі собі. Але з другого боку, — ми, як кожне вільне суспільство – мусіли б бути єдністю ріжнородних складників, з яких складається наша спільнота, згуртована в середовища, організації, комітети, товариства, партії і т. д. — в складники, які, кожен в свій спосіб відзеркалює наше національне життя, а в тому і наше змагання за спільні національні ідеали й за наші сьогоднішні завдання.

Ми дійсно прагнемо єдности, бо ж свідомі, що багато легче «тягти в один гуж», як казав ще Мазепа. Але ми так само знаємо, що великі справи так легко не осягаються. І тому досі йдемо окремими шляхами.

Похідні Групи Організації Українських Націоналістів»... Чому ми їх пов'язали з постатями Петлюри і Коновальця? Адже ж в 1942 році ані Петлюра ані Коновалець не жили і до тих груп не мали відношення.

В нашому розумінні і Симон Петлюра і Євген Коновалець, так само, як перед ними Іван Мазепа – є уосібленням не лише певної ідеї, але саме головне – уосібленням чіткого і цілеспрямованого чину.

Як Мазепа роздер злощасну переяславську угоду і став для наступних поколінь символом збройних змагань українства за відновлення суверенности України, — так в наші часи Постаті Петлюри і Коновальця стали для кожної української людини уосібленням українського всенароднього, соборного меча ще перед IV Універсалом і перед актом злуки Українських Земель в Соборну Українську Народню Республіку.

Визвольні змагання Нації — це Рух всенародній, часто стихійний і завжди революційний. Це не акція, плянована в кабінетах і міністерствах усталеного, всім необхідним забезпеченого уряду, плянована генеральним штабом за підтримки державного скарбу і ресурсів країни...

Поневолена нація — того всього не має і мати не може. Вона за те все змагається і «на ходу» — те все «з нічого» — творить. З великим трудом і часто з надлюдськими жертвами, як у випадку наших визвольних змагань.

Ми – сучасники легендарних подій. На наших очах кувався і далі кується образ нової

української людини, яка за прикладом і під проводом Петлюри й Коновальця — зрозуміла, усвідомила неминучість і конечність боротьби за свою державність, за свою свободу і людську гідність.

Петлюра для нас є тим, хто в жахливі роки першої світової війни, революції і з тим пов'язаного хаосу — зумів пробудити в народних масах народну національну свідомість і бажання битися за Україну.

Коновалець для нас є тим, хто після поразки на визвольних фронтах Української Народньої Республіки — зумів викресати серед українських мас, а зокрема серед комбатантів і молоді — запал до нової боротьби тоді, коли, здавалося не було ніяких виглядів на будь які зміни в поверсальській Европі...

Тому ми — спадкоємці традицій нашої Національної Революції і наших Визвольних Змагань — внутрішніми очима бачимо себе серед юнаків, які голосилися ще на початку першої світової війни в курені Українського Січового Стрілецтва, щоб з рушницею в руці битися, маючи жовтоблакитну кокарду на кашкеті, чи мазепинці.

Ми відчуваємо себе тими, які в хаосі 1917-го року, коли валилася російська імперія, але ще міцно стояла імперська духовість, — які голосилися в полки і курені, освячені прапорами з іменами українських національних героїв...

Ми горді за наших братів і батьків, які, бувши в Росії австрійськими полоненими вояками і громадянами Австрії — ризикуючи розстрілами за зраду своїй державі — голосилися до українських військових частин, коли Україна формально ще була в складі Росії і була в стані війни з Австрією.

Нам близьке сумління юнаків київського студентського куреня і ми несемо до нині в собі їхній біль за жорстокі Крути. Ми чуємо в собі голос Щербака над базарською засніженою могилою і ми довгі роки молилися і молимося молитвою героїв ОУН, які перед стратою заявляли, що вони лише шкодують, що їм не удасться ще раз вмерти за Вкраїну. У нас ще перед очима Державницький Зрив Карпатської України і перший спротив наших січовиків загарбницьким арміям «Нової Европи» Гітлерового союзника — Угорщини.

Це шлях, що вів до «Похідних Груп ОУН» напередодні кривавих 40-вих років. Це та школа, з якої вийшли людські кадри для комплектування груп підпільних робітників, що їх перекидалося в часі війни, нехтуючи законами військового часу — на терени України, що переходили з рук одного окупанта — в руки іншого... Це та школа, яка виросла в ході національної революції зі школи, створеної чинами Петлюри й Коновальця. Школа, з якої йшли в життя ті, які несуть в серцях своїх їхні заповіти не марнувати часу, не стояти на місці і довершувати щодня і щогодини ними розпочате і незакінчене ще, бож державу будуватимемо не «колись», а будуємо вже нині, розбудовуючи передумови її відродження, її визволення.

Одним з етапів — був Чин Похідних Груп ОУН. Він був історичною закономірністю і неминучістю, бо наші визвольні змагання не завершилися мученецькою кров'ю Петлюри в Парижі й Коновальця в Роттердамі. На Українну посягнув націонал-соціялістичний Берлін і не вільно було українству «поклонитися» новому окупантові. Честь нації вимагала Жертви. Вимагала від бойовиків Української Національної Революції самозречення, самопосвяти, демонстрації безкомпромісовости України в її змаганні за свою свободу і незалежність.

Ми горді, бо ми мали серед нас тих, які пішли під ці новітні «Крути», наперед знаючи, що кров'ю своєю вони не зупинять ворога, який своїми танковими арміями розторощив Західню Европу. Але знаючи, що своєю жертвою вони запалять мільйони українських сердець вірою в перемогу, а тим ту перемогу наблизять.

М. Михалевич

ДЕКЛЯРАЦІЯ

ШОСТОЇ СЕСІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

На ці дні, коли відбувається Шоста сесія Української Національної Ради, припадають 50-ті роковини подій, що мали велике, історичне для України, значення. Поділений територіяльно, придушений духово, поневолений політично — український народ 1917-го року відновив свою державу. Щойно захиталися основи російського самодержавства, він перший приступив до будови своєї національної держави Він покликав до життя Центральну Раду, яка очолила українську революцію. Центральна Рада скликала 17-го квітня 1917 р. Всеукраїнський Національний Конґрес, вона 23-го червня проголосила Перший Універсал, де від імени українського народу заявила: «Од нині ми самі будемо творити наше життя». Під її керівництвом український народ упродовж наступних місяців у всіх ділянках організував своє національне життя. Центральна Рада Третім Універсалом з 20-го листопада 1917-го року ствердила створення Української Народньої Республіки. Проголошення самостійности новопосталої держави Четвертим Універсалом з 22-го січня 1918-го року було завершенням попередніх актів і виявом волі українського народу на незалежне існування.

Ці невмірущі акти і дати вписалися в історію України незнищеними літерами.

Більшовицька Росія пішла збройним походом проти Української Народньої Республіки і три роки тривала російсько-українська війна. Перед російсько-большевицькою навалою молодій українській державі «встоятись не було сили». Ворог окупував Україну і проголосив Українську Радянську Соціялістичну Републіку, як форму окупаційного комуністичного режиму. Включивши Українську РСР до складу СССР, комуністична Москва знищила державну незалежність України, здобуту українським народом в роки національної революції.

Не зважаючи на облудні конституційні формули, як наприклад, називання Української Радянської Соціялістичної Республіки «союзною республікою» і на пропаґандні заяви, будь-то би УРСР є «суверенною державою українського народу», не зважаючи на такі тактичні потягнення, як впровадження Української РСР до складу Організації Об'єднаних Націй, Україна в дійсності опинилась у становищі колонії советської імперії. У сенсі культурному: соціяльному і політичному український народ перебуває під гнітом комуністичної російської метрополії. Щоб здобути засоби, потрібні для збереження і розбудови нової імперії, російський більшовизм не зупинився навіть перед такими злочинами, як виморення голодом кількох мільйонів українського народу в 30-их роках. Комуністичний лад закріпачив українське селянство, загнавши його в колгоспи; позбавив українське робітництво його прав обороняти свої професійні інтереси; встановив в Україні диктатуру більшовицької партії, чужої і ворожої українському народу. Політика більшовиків, проголосивши доктрину «злиття націй». і підтвердивши її зокрема в новій програмі КПСС, - виразно змагає до знищення національної індивідуальности українського народу і всіх неросійських народів СССР шляхом русифікації. З цією метою влада КПСС — між іншим — придушує розвиток української мови, обмежує її права, депортує українців з їх Батьківщини і насилає їй чужонаціональні елементи, головно росіян. Тому природньо, що український народ ставить спротив цій політиці духового і фізичного геноциду.

За такого становища на нашій Батьківщині Українському Державному Центрові в екзилі припадають важливі і відповідальні завдання. Він є переємником і продовжувачем державної влади Центральної Ради, пізніше Директорії Української Народньої Республіки. 1948 року декретом президента УНР в екзилі, Андрія Лівицького — наслідком порозуміння українських політичних організацій на чужині — постала Українська Національна Рада, як екзильний парлямент окупованої ворогом України. Від того часу Українська Національна Рада є речником визвольних вмагань українського народу і його державної самостійности. Українська Національна Рада неухильно стоїть на позиціях національної революції, яка продовжується. Тим самим Український Державний Центр в екзилі відмовляє права окупаційній владі в Україні, яка прикриває себе формасією (назвою) Української Радянської Соціялістичної Республіки, бути речником українського народу.

Українська Національна Рада і її Виконавчий Орган діють у вільному світі як речники українського народу. На міжнародньому форумі вони привертають увагу вільного світу до фактів насильства російсько-большевицького режиму в Україні, вони стверджують волю укра-

їнського народу до вільного, самостійного державного існування. Вони щільно стежать за міжнародньою політикою в світі. Вони звертають увагу громадської думки світу, що в добу розвалу колоніяльних імперій, в добу, коли здобули державну самостійність десятки народів Азії та Африки, дальше існування совєтської імперії суперечить природним процесам історичного розвитку. В таку добу ще яскравіше маніфестується елементарне право українського народу, великого народу з тисячолітньою культурою і державною традицією, на свою власну державну незалежність. Вони, враховуючи факт, що сьогодні творяться великі міжнародні об'єднання на основі добровільности, як наприклад, ставання Об'єднаної Европи, — сприяють включенню самостійної України до европейської спільноти.

Українська Національна Рада свідома того, що вага і роля Українського Державного Центру в екзилі збільшиться,коли еміґрація виступатиме солідарно. В Українській Національній Раді заступлені майже всі українські політичні партії і організації, які колись діяли на рідних землях і які далі плекають традиції Української Народньої Республіки, і такі угрупування, які постали на емеґрації. Всі вони стоять на позиціях національної революції. Всі ті партії і угрупування керуються національно-державною рацією та вимогами боротьби українського народу за визволення і відбудову Української Народньої Республіки.

Потреба зосередження сил і об'єднання українського політичного світу на чужині довкола Державного Центру здобуває ґрунт і визнання. На цій Сесії Української Національної Ради увійшла до її складу Організація Українських Націоналістів закордоном (ОУНз). Треба прагнути до того, щоб до Української Національної Ради ввійшли всі українські політичні групи у вільному світі.

Українська Національна Рада надає важливого значення також громадським проблемам української еміграції. Національна рація вимагає гуртування сил і координації діяльности українців на чужині в усіх ділянках громадського життя. Тому Шоста Сесія Української Національної Ради вітає ідею скликати Світовий Конґрес Вільних Українців. Вона в засаді схвалює плян створити світову громадську централю, в якій мають об'єднатись всі громадські установи та організації українців у всіх країнах вільного світу. Здійснення цього задуму скріпить ідею солідарности української спільноти на чужині і згуртує її ще сильніше в одно ціле.

Від нині Українська Національна Рада вступає в новий етап своєї діяльности. Це зумовлюють як зовнішні, так і внутрішні обставини. Затираються колишні розходження між окремими групами нашої спільноти на чужині. Є підстави вірити, що національна і державна рації переможуть остаточно. До цього морально зобов'язує факт, що ми ввійшли в 50-ті роковини відновлення української державности. Тож плекаймо солідарність і єдність усіх українців, плекаймо духовий зв'язок з нашим народом і нашою Батьківщиною. Нехай наш народ знає, що ми душею з ним, що ми докладаємо всіх зусиль, щоб йому допомогти в його боротьбі за визволення, за відбудову Української Самостійної Соборної Держави.

М. Демянчук

ПОШИРЕННЯ ДРУКОВАНОГО СЛОВА

(Думки, що їх не висказано підчас дискусії на З'їзді Журналістів ЗДА і Канаді).

Вже багато учасників З'їзду висказувало свої думки та завваги відносно доповідей і тому я цих справ торкатися не буду. Я хочу коротко зупинитися над справою поборювання ворога ч. 1 всього нашого суспільно-громадського життя, а в тому і українського слова, що йому на ім'я «збайдужіння, байдужність».

Про це збайдужіння нашої спільноти говориться вже також щораз частіше та голосніше, але на мою гадку наш З'їзд повинен застановитися над проблемою збайдужіння нашого загалу відносно рідного українського друкованого слова, конкретво — над способом поширення та систематичного поширювання круга читачів української доброї книжки, журналу, часопису. Чи не найбільше наше горе в тому, що ми маємо на ті самі справи різні думки, погляди, оцінку, бож все таки всі ми і сучасні читачі нашої преси маємо щось спільного, маємо перед собою певну ідею служіння укра-

їнській визвольній справі. І я певен цього, що нема поміж нами тут присутніми ані одного, який сумнівався в ідейність когось з нас. І хоча нераз кидаємо й образливі слова в сторону опонента, ми таки зійдемося та договоримося поміж собою у засадничих загально-українських справах. Подібне можна сказати й про читачів наших часописів та журналів. Але кілько їх є в ЗДА й Канаді? Який тираж всіх наших пресових органів у вільному світі, що мають обслуговувати 2-мільйонову нашу еміграційну масу?

Ми знаємо, що багато наших заможних громадян, між ними й т. зв. інтеліґентів не передплачує і не читає ані одної української ґазети, журналу ані книжки. В тому є багато нашої молоді, що займає визначні посади.

Наші організації повинні призадуматися над цим та шукати способу направи цього жалюгідного стану. Не можна бо вірити тим байдужим на слово, що вони не читають української преси, бо вона нецікава. Це не арґумент! Нехай такий малькотент напише до редакції свої зауваги, побажання, критику.

Може й буває, що колись якесь число якогось нашого часопису чи журналу є для когось нецікаве, але щоби кожне число нашого часопису чи журналу було все для всіх цікаве-такого напевно не буває. Таке оправдання на нечитання української преси може мати хіба неповажна, злобна людина! Щоби якось зарадити бракові читачів та передплатників наших часописів та журналів я гадаю, що варта було би спробувати ось такий спосіб: по наших більших осередках скупчення повинні повстати якісь пункти,які вели би пропаґанду за читання та передплачування українського друкованого слова. Це мало би робитися в загальному для цілої нашої преси та наших видань. Такі пункти могли б бути чи то при Літературно-Мистецьких Клюбах, чи Клюбах Книголюбів чи інших наших товариствах та установах. Хвала Богу всюди маємо ще ентузіястів українського друкованого слова, що повинні взяти на себе обов'язок пропаґанди поширення українського друкованого слова на прохання та з рамени Спілки Українських Журналістів. Девізою та моттом цих людей повинно бути: «Купуй, передплачуй і читай, що хочеш, але купуй та читай!», подібно, як американці голосять перед виборами: голосуй на кого хочеш, але голосуй!. Треба обдумано та за певним пляном проводити ударні кампанії за поширення українського друкованого слова спільними силами, пропаґувати українське друковане слово самостійницького напрямку, а поодинокі громадяни самі виберуть собі любу книжку чи ґазету.

Це наказ хвилі, це вже три чверти на дванадцяту!! Може ще нам вдасться стримати лявіну загального збайдужіння та всі похідні від нього від'ємні прояви в нашому суспільно-громадському житті.

Для української справи не так шкідлива діференція громадської думки, як проґресуюче збайдужіння щораз ширших кіл, тому на фронт проти цього ворога ч. 1. нашого життя.

ВІСТІ

З ДІЯЛЬНОСТИ УНРАДИ І ЇЇ ВИКОННОГО ОРГАНУ

Від Редакції: З цим числом вводимо цей відділ нашого журналу, де будемо подавати відомості з діяльности УНРади і її ВО, в основному використовуючи «Бюлетень» Українського Інформаційного Бюра.

Дотепер українська преса чомусь тільки спорадично займається цими справами. На нашу ж думку, проблематика і справи, зв'язані з УНРадою і ВО, повинні не сходити зі сторінок преси. Принайменше прихильної. Віримо, що наш почин стане початком саме такого ставлення української преси до УНРади й Органу.

Дня 4-го травня ц. р. відбулося перше засідання Президії і Виконавчого Органу під головуванням Голови УНРади Я. Маковецького і в присутності Президента М. Лівицького.

На засіданні урочисто заприсяжено нових членів ВО. Голова Виконавчого Органу А. Фіґоль виголосив своє експозе від імені ВО. Після виміни думок обговорено і затверджено предложений ВОрганом тимчасовий бюджет Державного Центру, що має зобов'язувати до кінця цього року. Президія УНРади прийняла до відома, що на місце ред. М. Ковальського до її складу від УНДС ввійшов Т. Леонтій,

якого обрано секретарем Президії.

***

Дня 13-го травня ц. р. Голова ВО УНРади Д-р Атанас Фіголь відїхав до Америки. Під час свого перебування протягом приблизно 6-х тижнів на американському континенті, Д-р Фіголь відвідає кілька осередків у ЗДА і Канаді.

●

В днях 13-15 травня ц.р. в Кеніґштайні біля Франкфурту відбувся «3-ій Здвиг Українців у Німеччині», що його влаштувало Центральне Представництво Української Еміґрації в Німеччині для відзначення 50-ліття початку Української Національної Революції та 25-ліття постання УПА. На Здвиг в характері почесного гостя був запрошений Президент УНР в екзилі Микола Лівицький. В суботу 13-го травня Президент М. Лівицький відбув конференцію з прибулим з Канади Президентом КУКу, Отцем-Доктором В. Кушніром. По обіді того ж дня був на урочистій Академії, зайнявши місце в почесній Президії та виголосивши першим привітання від Державного Центру. На другий день, після урочистих служб Божих, взяв участь у спільному обіді, на якому був також Владика-Єпископ Корниляк.

●

Дня 15 травня Президент М Лівицький був у Швебіш-Ґмюнд біля Штутґарту, де щороку в євангелицькому домі для відпочинку відбуваються зустрічі православного духівництва з різних країн Европи на чолі з його Блаженством Митрополитом УАПЦ Ніканором, а також засідання Митрополитарної Ради УАПЦ. М. Лівицький відбув окрему розмову з Зверхником УАПЦ, при чому були порушені як справи церковно-релігійні, так і загально національні. Блаженніший Митрополит Нікапор цікавився справами Державного Центру і дав своє благословення для його праці. Президент мав можливість відбути розмови зо всіма всечесними Отцями, учасниками Зустрічі, а також з світськими членами Митрополитарної Ради полк. Закусилом з Франції, суддею Іножарським та іншими. Спільним обідом усіх учасників Зустрічі на чолі з Владикою Нікапором кінчилося перебування М. Лівицького в Швебіш-Ґмюнд.

●

Заходами нового Керівника Ресорту Закордонних Справ ВО УНРади Др-а В Федорончука в італійській пресі появилися статті про Державний Центр УНР та українську національно-визвольну справу. Так, напр., римський тижневик «Нуова Республіка» («Нова Республіка»), орган руху «Демократичний Союз для Нової Республіки», лідером якого є кол. міністер оборони, депутат Рандолфо Пачч'ярді, у своєму виданні з 21 травня ц. р. помістив обширну статтю про Державний Центр Української Народньої Республіки в екзилі.

На початку стаття інформує про недавню VI сесію Української Національної Ради і називає прізвища діячів, що були обрані на керівні становища в органах Державного Центру, — що ВО УНРади є продовжувачем законности останнього уряду Української Народньої Республіки з років 1917-20. Тимто ВО УНРади — пише газета, уважається законним представником українського народу, бо одержав уповноваження від українських парляментів, вільно обраних у 1918-19 роках.

Далі стаття розповідає про події в Україні в 1917 році, про створення Центральної Ради — першого революційного парляменту України, про проголошення 22 січня 1918 року незалежної і суверенної Української Народньої Республіки, про визнання її де факто і де юре багатьма закордонними державами, в тому числі Францією, Великобританією і Апостольською Столицею, про трирічну геройську боротьбу українського народу проти московсько-совєтської агресії, про знищення незалежної Української Народньої Республіки і створення на її місці волею Москви УРСР, яка була й продовжує бути цілковито залежною від центрального уряду СССР.

«Відпочинок» — проф. Зінченко

РЕЗОЛЮЦІЇ

ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ВІДДІЛУ УККА В ДІТРОЙТ

Ми, делеґати організацій і платники національного датку, зібрані на Загальних Зборах Метрополітального Відділу УККА в Дітройті, дня 23 квітня 1967, постановляємо:

1. Висловлюємо признання метрополітальному Відділові УККА в Дітройті за його прикладну, повну ініціятиви й гармонійну працю на терені нашої метрополії.

2. Взиваємо українську громаду метрополії Дітройту ще більше скріпити ряди цього Відділу й допомогти йому добитися ще більших успіхів у напрямі здобуття приятелів для українських визвольних змагань серед неукраїнського світу та допровадити до поширення та закріплення у нашій громаді духа братерської любови, толеранції і взаємної пошани.

3. Стверджуємо, що в наслідок конфлікту, який постав на 9-му Конґресі УККА в Нью-Йорку, керівні органи УККА не репрезентують цілости української громади в Америці, бо велика частина тієї громади визнає і підтримує Комітет Громадської Єдности, як речника опозиції до політики керівних органів УККА.

4. Тому звертаємося до Екзекутиви УККА та до Комітету Громадської Єдности з зазивом і домаганням, щоб вони негайно доложили всіх зусиль і довели до розв'язки кризи в дусі ідеї єдности, пошани гідности української людини,та маючи завжди на увазі,що Україну визволить і закріпить за нею суверенне місце серед вільних народів не одна група, але вся українська нація. В боротьбі за свободу України є важною і цінною кожна українська група й одиниця.

5.Апелюємо до Керівних Органів УККА, щоб вони нав'язали тісну, ділову співпрацю з Відділами УККА на місцях та щоб визнали, оцінили й належно використовували питому вагу тих Відділів, як співвиконавців завдань УККА, а не тільки як збирачів Національного Датку.

6. Звертаємося до Президії Комітету Підготовки Світового Конґресу Вільних Українців із зазивом і проханням доложити всіх старань, щоб СКВУ вдбувся у призначений час і щоб був він не тільки символом, але дійсно маніфестацією єдности думки й чину всієї української спільноти в її боротьбі за повну свободу української нації, як повноправного,, суверенного підмету й чинника в міжнародному житті. Тому ми закликаємо Президію Комітету Підготовки СКВУ негайно запросити до Організаційної та Програмової Комісії Підготовчого Комітету СКВУ но трьох делеґатів від Комітету Громадської Єдности.

7.Звертаємося із закликом до всього українського громадянства на терені ЗДА з проханням серіозно, з почуттям історичної відповідальности за долю нашого народу перевірити й глибоко проаналізувати наше духове наставлення один до одного та методи нашої громадської і політичної боротьби за шляхетні ідеали української нації і, якщо треба, виправити їх у дусі братерства спільної дії й глибокого почуття долевої пов'язаности.

Ми глибоко віримо в те, що тільки вільна, з непорушною гідністю українська людина може бути повновартним борцем за права своєї нації. Тому між собою, в нашій великій сім'ї, ми повинні дискутувати з братерському доброзичливому дусі, схрещувати наші часто порізнені думки, але не поборювати один одного, не диктувати один одному. Дискутуючи, ми не сміємо ні на мить забувати, що ми є у перманентній боротьбі за наше визволення і тому безпідставні й безвідповідальні атаки одного братерського табору на другий є не тільки ослабленням нашого спільного фронту боротьби, але в дальньому є навіть загрозою цілковитого його знищення.

8. Апелюємо до всієї української преси, щоб вона не тільки коментувала події, але — і то передусім — щоб інформувала та подавала нам чисті, непідроблені факти. Віримо, що наша українська громада є настільки здорова й зріла, що може знати факти а не тільки опінію редакторів.

З особливим натиском звертаємося до преси наших братських союзів, які є членами УККА та яку то пресу ми оплачуємо нашими власними грішми, щоб вона:

а) була на службі всієї громади, а не тільки однієї групи;

в) містила на своїх сторінках всю правду, а не тільки частину;

б) подавала нам нефальшовані факти з українського життя;

г) давала на своїх сторінках слово всім, а не тільки одній групі.

З жалем стверджуємо, що наша союзова преса замкнула свої сторінки для Комітету Громадської Єдности,який репрезентує велику частину української громади, а в тому багатьох членів тих саме братських Союзів.

Домагаємося також, щоб дискусії і рішення Екзекутиви УККА були повністю друковані в українській пресі.

Кредитова Спілка «Самопоміч», Культурно-Громадський Клюб, Об'єд. б. Вояків Укр. Армії, Об'єд. к. Вояків У.П.А., Окружна Рада С. У. А., Окружна Рада Укр. Роб. Союзу, Окружна Управа ОДВУ, УЗХ і Зарева, Орган. Держ. Відродження України Відділ ч. 24, Провидіння — Відділ ч. 26, Провидіння — Відділ ч. 96, Провидіння — Відділ ч. 211, Орган. Прихильників Визвольної Боротьби України, Орган. Укр. Молоді Пласт, Орган. Українців Америки «Самопоміч», Союз Українок Америки Відділ ч. 26, Союз Українок Америки Відділ ч. 37, Т-во Українських Градуантів, Т-во Укр. Інженерів-Відділ Дітройт, Укр. Золотий Хрест-Відділ ч. 14, Укр. Золотий Хрест-Відділ ч. 34, Укр. Жіноче Т-во «Просвіта», Укр Еванг. Реформована Церква, Українська Оселя «Діброва», Укр. Лікарське Т-во - Відділ Мічіган, Укр. Музичний Інститут, Укр. Акад. Т-во «Зарево», Укр. Нар. Союз - Відділ ч. 94, Укр. Нар. Союз - Відділ ч. 125, Укр. Нар. Союз - Відділ ч. 174, Укр. Нар. Союз - Відділ ч. 183, Українсько - Американський Осередок Укр. Робітничий Союз Відділ ч. 282.

КОМУНІКАТ

ГОЛОВНОЇ КОМАНДИ СОЮЗУ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНСЬКОГО РЕЗИСТАНСУ (СВУР) для Українського Громадянства у Вільному Світі.

З огляду на це, що в нашій еміграційній пресі розпочалась полеміка на тему Святкувань 25-ти річчя УПА, Головна Команда Союзу Ветеранів Українського Резистансу почувається до священного обов'язку дати докладне вияснення в цих справах і заподати історичні факти. В найжахливіших умовинах 2-гої Світової Війни, де законом був огонь та терор, де по всій Україні шаліли хижацькі схрещення всіх наших історичних ворогів, а Україна переходила з рук до рук нових і давніх окупантів не лишаючи політично-стратегічного вакууму потенційно весь Український Народ, а не яканебудь одна група чи політична партія — був насторожений та готовий, згідно законів самозбереження, стати до вирішального бою за перемогу у відповідний час при зміні сприяючої нам політичної коньюнктури.

Ідею цього спротиву підтримали й сприйняли всі, що свої дії й пляни спирали на базі історично-державницьких АКТІВ НЕЗАЛЕЖНОСТИ і СОБОРНОСТИ всіх українських земель від 22. І. 1918-1919 років. До керівництва і рядів цього Українського Резистансу включалися воїни, що колись із зброєю в руках документували існування Української Держави. І це сталося вже на самому початку німецько-совєтської війни в 1914 році.

Як предвісники цього змагу за Велику Ідею, теж в 1941 році пішли перші в похід тисячі найкращих синів України — героїчні Похідні Групи первісної ОУН та славою овіяний Буковинський Курінь під командою Петра Войновського в напрямку столиці Києва, щоб засвідчити своєю жертвенною поставою вірність і приречення ідеалові Української Незалежної Соборної Держави.

У волинських поліських лісах, що ними проходили колись фронтові лінії Армії УНР, — єднались побратими по зброї — колишні вояки Армії УНР, кадри Союзу Гетьманців-Державників під проводом полк. Івана Трейко, кадри Вільного Козацтва під проводом Берчака-Волошина кадри Республікансько-Демократикної Партії під проводом Івана Мітрінґи та вільні безпартійні добровольці, — а всі р а з о м під єдиною і загальною командою Отамана Тараса Бульби-Боровця як командира з наказу Уряду УНР, що співдіяв з військовими відділами ОУН та з іншими формаціями.

Такий був початок Українського Резистансу — Української Повстанчої Армії, що вступила на арену боротьби ва волю і державну незалежність Українського Народу, відкриваючи собою нову сторінку в історії його Визвольних Змагань.

Отже, заподаючи ці факти, — їх не може заперечити ніхто з сумлінних українців — патріотів, бо ще й сьогодні багато живе творців цього ж Резистансу — УПА, як теж є ще живі свідки цих подій, навіть на еміґрації, що з власної ініціятиви взялися до пресової полеміки на тему УПА і її ґенези, для правдивого історичного висвітлення.

У світлі зазначених подій і фактів — жодна з українських політичних організацій чи партій не має права привласнювати і вписувати на свій рахунок **той історичний фактор — зв'язок, дію і боротьбу Українського Повстанчого Руху.**

Цю непорушну істину підтверджує клич-заповіт Головного Отамана Симона Петлюри: «Справа здобуття Української Держави — це справа не окремої кляси чи партії а справа всього Українського Народу!»

Головна Команда Союзу Ветеранів Українського Резистансу винесла постанову в дні 24-го березня 1965 року, щоб оприлюднити з нагоди 25-ти річчя УПА документальні історичні факти про ґенезу, організаційну структуру, стратегію і тактику, збройні операції та інші дії в УПА.

Ветерани — побратими по зброї, що є розсіяні по всьому Вільному Світі є морально зобов'язані сказати своє слово до історії Українського Повстанського Руху, — повинні звертатися й надалі в тих справах до Головної Команди СВУР.

За Головну Команду й учасників Українського Повстанчого Руху:

Отаман Тарас Бульба-Боровець, в. р. Командир УПА, Гол. Командант СВУР. Ген.-Хор. В. Герасименко, в. р., зв'язковий старшина штабу військових відділів ОУН на Волині. Почесний голова СВУР. Ген.-Хор. О.Кузьмінський в. р., зв'язковий старшина штабу УНР. Голова Орденської Ради СВУР.Олена Дяченко в. р. учасниця військових відділів ОУН. Полк. П. Смородський, в. р., другий нач. штабу УПА. Член Гол. Ком. СВУР. Курінний Петро Войновський, в. р., Командир Буковинського Куріня. Курінний М. Скорупський, в. р. Командир Куріня УПА. Сот. Нечай, в. р., Командир вишкільних військ. загонів ОУН, член ГК СВУР. Ольга Смородська в. р., зв'язкова Гол. Команди УПА. Др. О. Ничка в. р. Поручник УПА. Інформ. Референт при СВУР. Л. Вадим в.р., бунчужний військового загону ОУН. Член секрет. СВУР. Т. Будянський, підпільник-пропагандист Резистансу з Наддніпрянщини, член ГК СВУР. Ред. А. Шекерик, в. р., Керівник Пропаґнди Похідних Груп у Києві. Секр. СВУР. Т. Бак-Бойчук, в. р., Керівник Відділу Пох. Груп ОУН. Член ГК СКВР. А. Носанюк, в. р., учасник військових відділів ОУН. Фін.-реф. при СВУР. О. Занчук, в. р., учасник Поліської Січі УПА. М. Змій в. р. учасник Похідних Груп ОУН. В. Петрич, в. р., Бунчужний відділів УПА. П. Ярема, в. р., Зв'язковий підпілля ОУН — Київ — Тернопіль — Львів. Член ГК СВУР. С. Солтис, в. р., учасник військового загону ОУН. Т. Пугач, в. р., Чотовий військових відділів ОУН.

Квітень 1967 р. — Великдень.

ПРЕСА І ЧИТАЧ

«ГРОМАДСЬКІ НЕВРОЗИ»

«Лікарський Вісник» ч. 2

У статті під повище поданим наголовком, читаємо:

Правду кажучи, такі нездорові явища, як нетерпимість, взаємне недовір'я, хвороблива підозрілість, догматична безкомпромісовість і безпідставне наклепництво, які наче прояви злощасної громадської лихоради — стали виникати в українському еміґраційному середовищі, не дають нам великої заохоти до громадської праці, а, щобільше, неодного з нас можуть від неї і від справ нашої спільноти назавжди відштовхнути.

З другого боку неодин із нас зустрівшись віч-на-віч з надиханою емоціями та пристрастями дійсністю нашого громадського життя, бачить всю недоречність «великої доманньої війни» і у своїому лікарському способі думання не може позбутись враження, що все те є прояви громадської неврози та наслідки нервової нестабільности та перечулення втомлених і розчарованих непригожою для нас політичною конюнктурою політичних діячів.

Що більше, нам здається, що пристрасні конфлікти наших заслужених політичних середовищ, які кинули тінь незгоди на все життя української спільноти — є без сумніву перебільшені і виникають радше з анахронічних монопартійних традицій та ідеологічно-групових антагонізмів вчорашнього дня, які сьогодні вже перестарілі і не повинні мати безпосереднього відношення до сучасної проблематики та актуальних завдань української еміґрації.

Приглядаючись безуспішним, як дотепер спробам і зусиллям загоїти рани, що їх запо-

ціяв нашій громадській спільноті 9-тий Конгрес УККА, а навіть приймаючи деяку участь у цих лікувальних заходах, українські лікарі є щораз більше переконані у правильності нашої діягнози, що йдеться тут про різні форми громадської неврози.

І хоч у нашому товаристві можна вже почути голоси про те, що ми без потреби вмішалися в громадську колотнечу й що, не зважаючи на нашу направду добру волю та щирі медіяційні зусилля, нам не обійдеться без брутальних прочуханів від одної або другої сторони — то все ж наше лікарсько-громадське сумління не дозволяє нам покинути хворого суспільства — тим більше, що воно нам рідне і ми впевнені, що такі засоби терапії, як розсудлива перевзія, вирозуміння і безмежна терпеливість — таки вкінці приведуть до видужання хоча б і з якої важкої, масової функціональної неврози і здоровий розсудок та політичний глузд повернуться до нашого громадського життя.

Богдан Олесницький

Хоч засадничо ми згідні з поглядами голови Лікарського Тоарнства, все таки не слід переоцінювати монопартійних традицій і ідеологічно-групових антагонізмів на цілість українського політичного життя. Ми згодні з тим,що такі елементи не мають відношення до сучасної проблематики так, як і не мали в минулому. На жаль в минулому український лікарський світ, як і цілий ряд інших поважних українських організацій й одиниць — не доклав своїх зусиль щоб з цим українським лихом боротися і лічити його.

Ще і сьогодні є цілий ряд людей і організацій, які мислять свою позицію в громаді невтральною міркою. Відомо, що і Христос осуджував літепних, а українська історія напевно зробить це саме з подібними в нашій громаді. Монопартійність і партійний антагонізм, це лихо всіх нас. І на викоріння його з нашого політичного й громадського життя, повинен стати кожний українець. Співпраця, толерансція, домовленість і конструктивна критика та внутрішні конструктивні змагання — це справа всіх.

Дев'ятий Конґрес УККА, недвозначно вказав в кого монопартійність і добро, якщо так можна висловитися, своєї партії кладеться на перше місце. Події після цього горезвісного Конґресу десятками прикладів доказують рішенність одного політичного середовища опанувати все життя. Якщо додати до цього ще і заяву проф. Добрянського, що «надія і рішеність добитися визволеної, демократичної й вільної України НІКОЛИ не можуть бути здійснені без ВЗОРУ утвореного нами, американськими громадянами» — образ стає ще більш понурий.

Ми радіємо активною поставою лікарського світу в наладнанні цього невідрадного стану, витвореного одною політичною групою. Віримо, що все здорове українське громадянство включиться в працю.

Площа України

«Хлібороб» ч. 11-12

«Дотеперішній Голова Міста Курітиби, н. інж. Іво Арзуа Перейда, раніше, ніж уступити з цього свого становища, бо 15-го березня став Федеральним Міністром Хліборобства, 13-го березня офіційно відкрив кілька об'єктів у Курітібі, що їх він свого часу започаткував. Серед тих об'єктів були ПЛОЩА УКРАЇНИ.

Площа України ще не зовсім завершена, але вже має належний вигляд, тобто надається до відкриття. Розташована вона на високому місці Курітіби, в районі Біґорільо, де мешкають багато українців та їхніх нащадків. Недалеко від неї українська православна церква, а вдолині — католицька. Обабіч, на більшому віддаленні, стоїть Репрезентаційний Дім Хліборобсько-Освітнього Союзу, там же Українсько-Бразілійський Клюб. Маємо ще Бульвар Галичина («Галісія»). З Площі України добре видно центр Курітиби.

Невдовзі на Площі встановлять величного пам'ятника незабутньому Кобзарезі Тарасові Шевченкові. Вже від років діє Шевченківський Комітет, до складу якого сьогодні входять н.п.: Степан Плахтун та інж. Степан Микилита — від ХОС'у, др. Йосип Ділай та Микола Гец — від ТПУК'у, вч. о. Микола Іванів — ЧСВВ та інж. Амброзіо Хома — від Католицької Церкви, Андрій Чойка та Михайло Голуб — від Православної Церкви. На спорудження пам'ятника вже зібрано понад 10 мільйонів крузейрів (старих). До Сан Павло виїздила спеціяльна комісія Комітету, яка домовилась там з індустріяльною фірмою про відлиття з бронзи постаменту Тараса Шевченка (на ввесь зріст), згідно з виготовленим макетом.

На Площі України посадять типові українські дерева, як дуб, береза, сосна, калина тощо.»

ЙОҐУРТ

«Українське Слово», Арґентіна, ч. 12

Йоґурт — це рід ферментованого наною, виробленого з молока. Різного роди кислого молока стали питомими для різних країн. В Азії — це кумус знаний теж в Україні, на

Кавказі — кефір, у Сирії — лябен, в Африці — мазун, в Ісляндір — скир, в наших Карпатах — гуслянка, в Болгарії — йоґурт.

Кумус і Кефір, з уваги на те, що в них проходить алькоголева ферментація, зараховані до молочних вин, Натомість йоґурт і йому подібні напої молочної ферментації з часу досліджень відомого бактеріога Мечнікова стали своєрідним еліксіром довговічности.

Мечніков вів свої досвідчення в Болгарії, де на 100 осіб одна особа доживає до 100 років. він ствердив, що в світі бактерій відбувається постійна боротьба за існування, сильніші перемагають слабших. Від бактерій молочного квашення гинуть усі інші (гнильні) бактерії.

Заквашення молока на йоґурт спричинюють у головній мірі т. зв. «бацілюс булґарікус» і «страптококус термофілю». Ці бактерії розкладають молочний цукор на кислоту, через що йоґурт стає легше стравний, ніж звичайне кисле молоко.

Мечніков ствердив, що бактерії йоґурту дістаються з харчами до шлунка і проходять до кормового проводу. Ці бактерії подорозі поборюють усякі гнильні бактерії і тим самим виконують дуже корисну працю для здоров'я людини. А, що старіння людини наступає через повільне затрювання організму ферментами гнильних бактерій у кормовому проводі, то ми приходимо до висновку, що йорґурт таки елексір довговічносіи.

Виробники йорґурту докладають багато зусиль, щоб задовольнити консументів. Вони до йоґурту, що має гостріший смак за звичайне кисле молоко, додають відповідні домішки, як цукор, овочеві перетвори і т.п.

Скажемо коротко: йоґурт — це лікувальний засіб для всіх людей.

Знимки американських президентів на долярах

Два доляровий банкнот є сьогодні рідкістю в ЗДА. Минулого року перестали його друкувати й так, широко називаний в ЗДА, «нещасливий» банкнот зі знимкою президента Т. Джеферсона — практично вийшов з обігу. На однодоляровім банкноті маємо знимку президента Вашінґтона, на п'ять доляровім банкноті є знимка президента А. Лінкольна, на 10-доляровім — А. Гемілтона, двадцятка має знимку А. Джексона, 50-ка — Ю. С. Ґрента, сотка — Б. Френкліна, 50 дол. — В. МкКінлі, 5.000 — Г. Клівленда, 10.000 — С. П. Чейса і 100.000 — долярів В. Вілсона.

«К сожаленію опаздал...»

Ідеться про побут о. д-ра Соловія в Україні. Нам відомо було про це давніше, але не порушували ми цеі справи, терпеливо чекаючи коли самий Всч. отець висловиться. Врешті «Гомін України» від 15 липня на сторінці 7-ій приносить обширні інформації про доповідь о. Соловія в Клівленді дня 24-го травня ц. р. В доповіді цій, згідно інформації згаданого тижневика, Всч. отець мав би висловити дві дуже важливі думки: 1. Українці встидаються своєї мови і тільки тому говорять по-російськи; 2. цитатою з послання св. Павла «молімся за царів, щоб ми могли спокійно жити», закликав молитиск за окупантських можновладців в Україні.

До нас дійшли вістки і інформації, що о. Соловій не так то вже припадково зустрів священиків в готелі «Інтурист», як пишеться в згаданій інформації, які **саме тоді** приїхали на святкування «Соєдіненія» західноукраїнської Церкви з московською. Ці інформації кажуть, що о. д-р Соловій був у залі цих святкувань і там між іншим заявив свій жаль за спізнення на ці «святкування» — «К сожаленію опаздал». Ці вістки, кажуть дальше, що о. Соловій був три дні гостем в Св. Юрі. Цікаво було б почути Всч. отця Соловія і в цих справах.

Карпато - Українська Держава»

Давно заповіджена і довго очікувана документальна праця проф. д-ра Петра Стерча про новітню історію Срібної Землі, незабаром появиться на книгарських полицях. Книжку видає Канадійське Наукове Т-во ім. Шевченка, яке не диспонує видавничими фондами. Тому закликаємо українське громадянство підтримати наш почин своїми пожертвами. Всі ті, які перешлють 25 дол. і вище отримають люксусовий примірник цеї книжки і будуть відзначені добродіями на її сторінках.

За Управу КНТШ:

проф. д-р Є. Вертипорох — голова, д-р Степан Росоха — секретар.

Гроші і грошеві перекази пересилати на адресу:

Karpatska Sich
"Vilne Slovo" — 196 Bathurst St
Toronto 2-B, Ont., Canada.

Independent Ukraine

2315 WEST CHICAGO AVENUE

CHICAGO 22, ILLINOIS, U. S. A.

Return and Forwarding Postage Guaranteed

BULK RATE
U. S. POSTAGE
PAID
Chicago, Ill.
Permit No. 7547

To: